

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

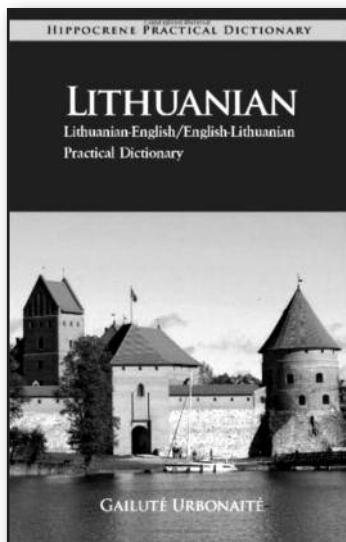
ANTRADIENIS – TUESDAY, AUGUST – RUGPJŪČIO 19, 2014 • Vol. CV Nr. 97 Kaina 1 dol.

4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

PERIODICALS

NEWSPAPER – DO NOT DELAY – Date Mailed 08-18-2014

ŠIAME NUMERYJE:

Lietuvės Sizifo darbas – 4 psl.

Tėvo A. Saulaičio šventoji
kelionė – 10 psl.

DRAUGAS

Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Šimtosios Lietuvių dienos

Nuvilnijo 100-osios Lietuvių dienos – seniausias ne-nutrūkstamai rengiamas etninis festivalis Amerikoje. Jubiliejinę šventę, rugpjūčio 16–17 dienomis vykusią Frackville, PA, globojo Lietuvos Vyčių 144-oji kuopa. Šiemetinio festivalio tema buvo „Gintaras: Baltijos auksas“. Dvi dienas Schuylkill Mall skambėjo muzika, šokyje sukosi jauni ir seni, garavo lėkštės su tradiciniais lietuviškais patiekalais: dešromis, balandėliais ir kt. Populiariausias, žinoma, buvo kugelis! Plačiai apie jubiliejinę Lietuvių dienas papasakosime jums viename iš artimiausių „Draugo“ numerių, o tuo tarpu prisidedame prie linkėjimų sėkmingai gyvuoti ant-rajį šimtmetį.

„Ilgiausių metų“ Lietuvių dienoms linki (iš k.): Lietuvos Vyčių 144 kuopos išdininkas, šventės vedėjas Paul Domalakes, Schuylkill County patikėtinis George Halcavage, Lietuvos Respublikos garbės konsulė Pensilvanijoje Krista Butvydas Bard, Lietuvos Vyčių Centro valdybos pirmininkė, garbės narė Regina Juškaitė-Švobienė ir prelatas, garbės narys Algimantas Bartkus.

„Draugo“ info/R. Juškaitės-Švobienės nuotr.

Ateitininkams – sveikinimai iš Lietuvos ir Amerikos

Pirmą kartą seniausioje Lietuvos ambasadoje susirinko visos Šiaurės Amerikos ateitininkai. Suvažiavimo proga Lietuvos Respublikos ambasadorius Jungtinėse Amerikos Valstijose Žygimantas Pavilionis perdavė Lietuvos Respublikos Seimo pirmininko pavaduotojos Irenos Degutienės nuoširdžiausius sveikinimus ir tuo pačiu pasveikino ateitininkus Žolinės proga.

Į Washingtoną ateitininkus ambasadorius pakvietė atvykti prieš trejus metus Čikagoje, kuomet ateitininkai šiame mieste minėjo savo veiklos 100-metį.

Ateitininkus pavadinęs Lietuvos ateitimi ambasadorius priminė, kad būtų krikščioniškas ateitininkų jaunimas sudarė partizaninio pasipriešinimo branduolį. Ž. Pavilionio teigimu, todėl ir šiandien mes turime padaryti viską, kad ateitininkų išsaugotos ir daugiau nei šimtą metų puoselėtos vertybės įsitvirtintų Lietuvoje.

– 2 psl.

LR ambasadorius JAV Ž. Pavilionis skatino darbais paversti savo vertybes.

Kas tik įvyksta, įvyksta dėka kokios nors meilės – Tomas Akviniėtis

Tą sekmadienį mūsų miestelio bažnyčioje klebonas sakė pamokslą apie sėkmes ir nesėkmes. Jeigu aplankė sėkmė, nebūtinai ji pas tave užsisibus arba ateis dar kartą. Džiaukis kiekviena diena ir Dievui dėkok už tai, ką turi, – sakė žilasis kunigas. Nors, sako, parapijiečiai jo nemėgsta, nes nesupranta (jiems atrodo, kad jis nusišneka), bet man jis patiko, nes buvo matyti, kad pamokslui atidžiai ruošėsi ir Evangelijos dienos temą išnagrinėjo ne blogiau negu koks nors didmiesčio bažnyčios klebonas. Bėda tik ta, kad ne viską nuosekliai galėjai girdėti – nors mikrofonai įvesti, bet nesureguliuoti. Ir apskritai bažnyčiai, iškilniai iš išorės – raudonų plytų, smailių bokštų – viduje jau reiktų remonto. Parapija neturtinga, reiktų turtingo mecenato.

Klausytis man trukdė ir įkyri mintis, kuri pavergė po kunigo žodžių apie sėkmes ir nesėkmes. Pagalvojau, kad dar ne taip seniai šią bažnyčią sekmadieniais, kuomet pati čia Mišiose dalyvaudavo, gėlėmis išpuošdavo politikę profesorė. Per pamokslus klebonas (tuomet buvo kitas) ją liaupsindavo, atkreipdamas į ją ir visų parapijiečių dėmesį. Profesorė ši parapija buvo gimtoji, čia ji buvo krikštyta, čia gyveno jos motina, čia dabar įsikūręs ir jos sūnus, taip pat pasukęs į politiką, tik ne respublikinio, o rajono lygio. Sako, šiuo metu Profesorė ir gyvena pas jį. Iš eilės ją prižiūri visi vaikai, kurių ji turi tris. Gyvenimo kontrastai – kažkada, Sąjūdžio laikais, ji buvo Lietuvos žvaigždė. Vienas jos kolega, taip pat sąjūdininkas, sakė – Profesorė atstoja dešimt vyrų. Išties galvą ji turėjo gerą ir kalbėti mokėjo. O dabar nežinia, ar ji ką suvokia. Po insulto, kurį ji patyrė prieš keletą metų, po labai sudėtingos galvos operacijos, kurios metu buvo išgelbėta jos gyvybė, niekas iš svetimų nėra jos matęs. Iš tų keleto nuotraukų, kurios buvo parodytos žiniasklaidoje, neatrodo, kad ji kada nors grįš į visuomenę. Viešumoje jos jau nėra, o ji taip troško viešumos, veržėsi kaip peteliškė į ugnį (ką ten peteliškė – kaip tigrė ji kovėsi už savo sėkmę, už savo pirmenybę, už garbę ir vietą laikraštyje), ir tikriausiai manė, kad sėkmė, kurios paukštę ji pagavo Sąjūdžio audroje, neapleis jos visą gyvenimą.

Ji tapo Premjere, ji atstovavo Lietuvai pasaulyje, su ja skaitėsi, ją liaupsino ne tik Lietuvoje, bet ir užsienyje ir vadino Gintarine ledi. ...Bet greitai, labai greitai jos žvaigždė ėmė kristi (ne leistis), nes ji pasijuto Lietuvos viešpate ir, su niekuo nederindama, netgi su tuo pačiu Sąjūdžiu, kuris ją iškėlė, ėmė daryti tokius politinius virąžus, kurie antilietuviškus gaivalus išprovokavo šturmuoti Parlamentą. Nuo tada Sąjūdis ir Sąjūdžiu pasitikintys Lietuvos žmonės ja nusivylė, gal kiti ir prakeikė, nes jiems atrodė, kad ji tai padarė tyčia, norėdama pražudyti Lietuvos nepriklausomybę ir pasitarnauti Maskvai, su kuria nuolat tarėsi.

Nors Premjerės postą ji prarado, bet nepasidavė – kūrė vieną po kitos savo partijas, kai nepasisekdavo vienoje būti svarbiausia, sukurdavo kitą, praradusi vienus gerbėjus ir sekėjus, netrukdamo susirasti kitų. Dar kartą ji pakilo iki žemės ūkio ministrės. Buvę ministerijos darbuotojai pasakoja, kad valstybės pinigais ji taškėsi kaip auksinio baseino vandeniu – už reprezentacinius pinigus pirkdavo kostiumėlius ir juos keistavo keturis kartus per dieną. Renginiuose, kuriuos finansuodavo jos ministerija, furšetai buvo šimtatūkstantinės vertės, – viskas, prie ko ji prisiliesdavo, žibėjo prabanga. Už ministerijos pinigus pirkto puslapius žiniasklaidoje, kuri ją liaupsino. Elgėsi tarsi būtų Lietuvos prezidentė (dalyvaudavo Prezidento rinkimuose, bet jai

Dievas nėra greitoji pagalba

AUDRONĖ V. ŠKIUDAITĖ

toli gražu būdavo iki tikslo), važiuodavo į Maskvą ir Kaliningrado sritį, ten kalbėdama valstybės vardu ir sukeldama šurmulį Lietuvos politiniuose sluoksniuose. Atrodė, kad tai žmogus vulkanas, kuris griaua savo pačios sėkmę, nors jai tikriausiai atrodė, kad ji tos sėkmės siekia.

Savanaudiškumo aukštumą pasiekė tuomet, kai būdama ministrė iš europinių projektų savo sūnui (marčios vardu) paskyrė (žinoma, „skyrė“ šiai ministerijai pavaldi komisija) milijoną litų neva kaimo turizmo vystymui. Kaimo turizmas – pagal visokius reglamentus – tai kaimo sodyba, o sūnus buvo nusipirkęs (ar motina buvo nupirkusi) dar kolūkių laikais pradėtus statyti didelius kultūros namus miestelyje, ant stambios magistralės. Ir nebuvo įrengta jokia kaimo sodyba – čia veikia viešbutis, kavinė, konferencijų salė, ir visu tuo naudojasi klientai iš Maskvos. Teisybė, aplinkinių kaimų ir miestelio gyventojai čia užsako gedulingus pietus ar jubiliejaus pokylį, bet pagrindinės įplaukos į šio konferencijų centro kasą eina iš Maskvos – iš motinos draugų, kurie iki šiol jos neužmiršta ir rengia čia savaitės ar ilgesnius seminarus.

Baigusi ministrauti Profesorė vėl dalyvavo Seimo rinkimuose. Jos apygarda buvo – jos gimtosios apylinkės, bet, matyt, tas milijonas, pasuktas marčiai, pagaliau atvėrė akis ir žemiečiams. Nors balsuotojus, kaip paprastai, ji buvo apipylusi vokiška labdara – senais skudurais ir pasibaigusio galiojimo sriubos koncentratais, jos į Seimą nebeišrinko.

Ji turėjo problemų ir įrodinėdama, kad yra lojali Lietuvai. Buvo rasti dokumentai, o ir ji pati anksčiau Sąjūdžio metais televizijai yra įkalbėjusi apie savo ryšius su KGB, nelaikydama to nusikaltimu. Vienas Lietuvos teismas pripažino, kad dokumentai tikri, ir ją paskelbė „bendradarbiavus su svetimos šalies jėgos struktūromis“. Tai jos nesustabdė, ji ėjo į rinkimus su tokiu užrašu ant savo reklaminių portretų ir rinkimus laimėdavo. Sėkmė vis jos neapvildavo. Pasikeitus valdžiai, kurios sudėtyje buvo ir jos vadovaujama partija, ji teisėsi norėdama nusiimti dėmę. Jos bendradarbiavimo su KGB dokumentai neva buvo dingę, ir tuomet teismas jau pripažino, kad trūksta įrodymų, jog ji bendradarbiavo su okupaciniu saugumu. Tą teisėją, kuris taip nusprendė, ji kituose rinkimuose įtraukė į savo partijos sąrašą, ir tei

sėjas pateko į Lietuvos Respublikos Seimą, dirbo jos partijos frakcijoje ir buvo atsakingas už kaimo problemas.

Ji įsigijo savo verslą (atrodo, dukters vardu), kuris buvo susijęs su Rusija – iš ten ji pirkto ne bet ką – o kurą Lietuvos atominėi elektrinei. Rusijos organizacijos už nuopelnus Rusijai jai suteikė kunigaikštienės titulą. Dėl to ji tapo pajuokos objektu, bet veržlumo

nenustojo.

Pagalvoji, jeigu ji būtų stabtelėjusi bent kartą, pripažinusi bent vieną savo klaidą, jai nebūtų reikėję patirti to priešiško ir taip inirtingai kautis su visu pasauliu. Jeigu vietoj to, kad milijoną pasuktų savo sūnui, būtų restauravusi savo gimtosios parapijos bažnyčią. Ir Dievas būtų padėjęs, ir žmonių nebūtų apvylusi, o politikoje būtų išsilaikiusi iki šiol. Nebūtų patyrusi tiek daug įtampos ir tikriausiai tokio žiauraus smūgio sveikatai nebūtų sulaukusi. Kas nežino, kad visokie infarktai ir insultai yra sukeliami didžiulės nervinės, psichologinės įtampos.

Gaila žmogaus, gaila žuvusio talento, gaila iššvaistytos Dievo dovanos.

O Dievo dovaną Profesorė buvo gavusi tikrai didžiulę, neeilinę – valstybės vyro protą, – bet tą Dievo dovaną ji naudojo netaupiai, o svarbiausia – savanaudiškai. Galima pagalvoti – Dievulis ją nubaudė, bet prie savo nelaimės ji pati labai daug priskidė. Ir pelnė didžiulę bausmę – kas gali būti sunkiau kaip iš visagalybės kristi į nebūtį gyvam esant. Jeigu iš tiesų taip yra, tai turėtų būti pavyzdys, pamoka kitiems, nes ji vargu ar savo padėties tragiškumą supranta. Nors, kaip žinome, iš kitų klaidų žmogus nesimoko.

Yra dar vienas panašus politikas Lietuvoje, buvęs Prezidentas, kuriam šis vardas atimtas, kai jis parsidavė su Rusijos žvalgyba susijusiems milijonams. Jis teismo buvo pripažintas išdavęs Lietuvos interesus ir grubiai pažeidęs priesaiką, bet taip pat beatodairiškai, nepripažindamas savo kaltės, girtomis akimis drąsiai jau gal dešimt metų žiūri visiems į akis ir raunasi, raunasi, raunasi į priekį, į viršūnes, už save, už savo garbę, užuot gailėdamasis dėl klaidų ir galvą barstydamas pelenais.

Matome – ir kaimyninės Rusijos caras pelnosi Dievo bausmės – melu ir apgaule siekia viešpatauti kaimynų žemėse, ir, atrodytų, niekas jo negali sustabdyti. Jis elgiasi tarsi apstėtas šėtono...

Padėk man, Dieve, – sunkią akimirką prašome Jo pagalbos. Bet ar visko turime teisės prašyti ir tikėtis užtarimo, tuo labiau kad, kaip sakė mūsų klebonas minėto pamokslu metu, „Dievas nėra greitoji pagalba“. Jis gali laiminti tik mūsų gyvenimo gerus darbus, pasiaukojimą ir meilę kitiems.

Ateitininkams – sveikinimai...

Atkelta iš 1 psl.

Ambasadorius ragino vertybinį JAV lietuvių jaunimą išeiti iš simbolinio pogrindžio ir energingai įsijungti į Lietuvos kūrimą bei jos gynybą: „Jau užaugo nauja karta jaunų laisvų lietuvių, kurie gins Lietuvą taip, kaip Ukrainą šiuo metu nuo agresoriaus gina naujoji Maidano ukrainiečių karta. Jeigu norime, kad mes ir visų mūsų vaikai toliau mėgautumės laisve, turime būti pasirengę paaukoti dalį savo nerūpestingai užsienyje leidžiamo laiko, jaukios buities ar daug žadančios asmeninės karjeros”.

Šiaurės Amerikos ateitininkų suvažiavime pranešimus be ambasadoriaus taip pat skaitė prelatas Edmundas Putrimas, Pasaulio banko regioninis koordinadorius Marius Vismantas, JAV Lietuvių Bendruomenės Tarybos pirmininkas Juozas Polkaitis, Šventą Sostą Washingtone atstovaujantis monsinjoras Rolandas Makrickas, garsų filmą „The Other Dream Team” sukūręs prodiuseris iš Los Angeles Marius Markevičius, kiti prelegentai. Ateitininkų suvažiavimas Washingtone vyko keturias dienas – iki rugpjūčio 17-sios.

LR ambasados JAV info ir nuotrauka

DRAUGAS
(USPS–161000)
THE LITHUANIAN WORLD–WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday
except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by
the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629–5532.
Tel.: 773–585–9500. Fax.: 773–585–8284
Periodical class postage paid at Chicago, IL
and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$150.00.
Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629–5532

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00
JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00
Pirma klase: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00
Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00
Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00
į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA
JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00
Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00
Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00
į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –
Ramunė Lapas
vyr. redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –
Renata Šerelytė
rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome paskelbti kopiją.

El. paštas:
redakcija@draugas.org
skelbimai@draugas.org
administracija@draugas.org

Savo užrašų knygelėje šią skiltį pradėjau šiais žodžiais: „Tiksi paskutinės minutės iki mano paleidimo“. Paleidimo iš rehabilitacijos centro, kartais atrodžiusio kaip kalėjimas, kur viskas sureguluota, kur laikomasi gana griežtos dienvakšės. Personalas, rūpindamasis pacientų saugumu (saugodamas nuo nugriuvimo), mus prijungė prie elektroninių aparatėlių, kurie kartkartėmis pradeda taip šiurpiai kaukti, lyg kas kėsintųsi įsilaužti į namus. Ypač rėžiantys tie garsai, kai tuo pačiu metu ima kaukti keli aparatai. Tai dažnai atsitinka valgykloje, bet nereikia, kad čia pacientai labai griuvinėja. Tai reiškia, kad netyčia dingsta ryšys tarp paciento rūbų ir aparatėlio. Tokiems koncertams sugalvojau pavadinimą: „Reabilitacijos simfonija“.

Tame centre per keturis mėnesius teko pabuvoti du kartus, iš viso 46 dienas, neskaiciuojant dienų po operacijų, praleistų ligoninėje. Noriu aprašyti ne savo ligas, bet patirtį šioje aplinkoje.

Laukiau grįžimo namo, nes žinojau, kad naktimis niekas nebetrukdytų mano miego. Daug metų praleidau ligoninių, klinikų, sveikatos centrų aplinkoje, kur dirbau. Dabar, pasikeitus vietomis, nebuvo lengva priprasti prie laikino invalidumo, negalios, kitų nuoširdaus šokinėjimo aplink mane. Kita vertus, teko sutikti įdomių žmonių ne tik tarp gydymo personalo, bet ir tarp likimo bičiulių.

Dėl mano lietuviško vardo ir pavardės pokalbis dažnai prasidėdavo nuo mano kilmės. Viena slaugė, sužinojusi, kad aš lietuvis, paklausė, ar pažinojau kun. Vytautą Kluonį („Father Joe“), gyvenusį Mackinac City, MI. Taip, jį gerai pažinojau ir dalyvavau jo laidotuvėse. Pasirodo, kad šis kunigas jos tėvams suteikė moterystės sakramentą ir vėliau pakrikštijo ją pačią. Jos teta buvo kunigo šeimininkė. Kita, taip pat slaugė, pamačiusi mano pavardę norėjo išgirsti, kaip ją ištarti. Man ištarus jai pasidarė aišku, kad tai ta pati Kriaučiūno pavardė, kurią ji prisiminė iš gimnazijos laikų. Pasirodo, kad su mano sūnumi Aldu ji mokėsi vienoje klasėje.

Kasdien reikėjo dalyvauti fizinės terapijos programoje. Vieną ankstų rytą toje terapijos patalpoje

Prie vieno stalo su vergų palikuoniu

ROMUALDAS KRIAUCIŪNAS

buvome dviese, bet ten esanti moteriškė manęs nematė ir ėmė dūsauti, kad čia nėra net su kuo pabendrauti. Atsiliepdamas į jos atodūsius pasukau savo ratukus link jos ir prisistačiau. Galvojau, kad yra proga susipažinti. Kai ji pasisakė savo pavardę, aš jos paklausiau, ar ji turi sūnų vardu Jack. Taip, ji tokį turi. Prieš gal 40 metų jo žmona dirbo mano grupėje psichinės sveikatos centre. Po to jie išsiskyrė, ir ji išvyko į Kanadą, kur praėjusiais metais mirė. Kitą dieną motiną aplankė sūnus Jack, ir teko su juo susipažinti iš naujo bei valandėlę praleisti dëliojant atsiminimus iš praeities. Jack tapo vietinės kolegijos meno katedros vedėju. Jis dabartiniame mano darbe buvo mano viršininko viršininkas. Tuo metu kolegijoje mano viršininkas vakarais dėstė akvarelę. Dabar jie abu jau pensininkai, o aš skaičiuoju dienas, kol vėl grįšiu prie kompiuterio savo darbe.

Kasmet, jau daugiau kaip 40 metų, Darbo dienos savaitgalį vyksta dviračių žygis iš Lansing į Mckinac City. Tai populiarus, keletą dienų trunkanti kelionė. Ligoninėje netikėtai susipažinau su tos kelionės pionieriumi, kuris važiavo nuo pat pirmo žygio, nepraleisdamas nė vieno karto. Nustoję važiuoti tik prieš dvejus metus, perkopę 90 metų ribą. Teko paspausti ranką istorijai. Iki tol jo nepažinojau, mane supažindino vienas jo lankytojas, prisiminęs mane iš mano darbo metų psichinės sveikatos centre. Taip susipažinau su šia istorine asmenybe.

Čia būdamas susipažinau ir su savo naujuoju kaimynu, gyvenančiu gretimame name. Pažintis buvo maloni, bet trumpa, nes po poros savaitių jis iškeliavo į Amžinuosius namus. Ši mirtis suartino mus su jo likusia šeima.

Valgykloje mums buvo priskirti stalai, todėl laikui bėgant su stalo bendrininkais buvo galima susipažinti iš arčiau. Dauguma jų turėjo klausos sun-

kumų, buvo sunku su jais susikalbėti, bet užtat kalbinami jie visada mandagiai šypsojosi. Noriu išskirti vieną, kuris ne tik neturėjo klausos sunkumų, bet buvo žvalus, mėgstas pakalbėti ir turintis ką pasakyti. Spėjau, kad jis buvo bent penkeriais metais už mane vyresnis. Iš pavardės galima būtų spėti, kad yra vokie-

čių kilmės. Jis man aiškino, kad tai austriška pavardė. Man atrodė, kad pašnekovas save laikė juodosios rasės žmogumi. Jo senelis buvo vergas Tennesse valstijoje, bet po pilietinio karo, panaikinus vergiją, tapo laisvu piliečiu. Matyt, buvo apsukrus, nes pradėjo prekiauti, ir jam sekėsi. Tik savo laisvę jis džiaugėsi neilgai, nes buvo nužudytas naujai susikūrusios Ku Klux Klan (KKK) organizacijos narių. Mano pašnekovas man paaiškino, kad KKK organizacija buvo įsteigta Pulaski, TN, miestelyje, netoli jo gimtinės, gretimame kaime, prie Alabamos valstijos sienos. Norėjau juo patikėti, bet grįžęs namo vis dėlto pasitikrinau. Iš tikrųjų, konfederatų veteranų grupė Pulaski mieste įsteigė KKK kovai su juodųjų teisėmis ir respublikonais. Vėliau prie savo priešų priskyrė katalikus bei žydus. Įdomu, kad ta organizacija buvo įsteigta 1865 m. Kūčių dieną. Čia reiktų paminėti, kad Pulaski miestas pavadintas lenkų kilmės JAV Revoliucinio karo herojaus Kazimiero Pulaski vardu.

Man esant Reabilitacijos centre Brazilijoje vyko Pasaulio futbolo pirmenybės. Likus dviem minutėms iki lemiamo žaidimo pabaigos mane nuvežė į valgyklą vakarienei, tad žaidimo pabaigos matyti neteko, rezultatus sužinojau pavakarieniavęs. Įdomu, kad mano amžiaus amerikiečiai europietišku futbolu mažai domėjosi. Jie kas vakarą „sirgo“ beisbolo komandų sėkmėmis ir pralaimėjimais. Tik jaunesnės kartos kaimynai šiam futbolui rodė didesnę dėmesį.

Čia paminėti įvykiai, naujos pažintys bei patirtys mane išvadavo nuo kasdienių rūpesčių ir padėjo susitaikyti su neišvengiama realybe, kuri manęs laukė. Prisiminiau dažnai girdėtą patarlę, kad visi nori eiti į dangų, bet niekas nenori mirti. ...Man esant Reabilitacijos centre prieš laiką Amžinybėn iškeliavo vyriausias mūsų sūnus Aidas.

Kretingoje vyko I pasauliečių pranciškonų ir jaunimo kongresas

Rugpjūčio 15–17 d. Kretingoje vyko I pasauliečių pranciškonų ir pranciškoniškojo jaunimo nacionalinis kongresas. Jo tema tapo šv. Pranciškaus žodžiai: „Dievas davė man brolius“.

Kongresas ypatingas, nes pirmą kartą sukviėtė visą Pranciškonų šeimą: ne tik pasauliečius pranciškonus ir pranciškoniskąją jaunimą (Jaupra), bet ir kitas Pranciškonų šeimos šakas – mažesnius brolius, konventualus, kapucinus, Dieviškosios Jėzaus Širdies seseris pranciškonas, Švč. Širdies pranciškonas misionierės, Švč. Nekaltošios M. Marijos tarnaitės, Nepaliaujamos pagalbos šv. Pranciškaus seseris.

Kongresas prasidėjo dienine malda ir iškilmingomis Žolinių šv. Mišiomis Kretingos Viešpaties Apreiškimo M. Marijai bažnyčioje. Jas aukojo Mažesniųjų brolių ordino, Lietuvos Šv. Kazimiero provincijos ministras kun. Astijus Kungys OFM.

Po pietų dalyviams kalbėjo kvietinė viešnia iš Filipinų, Tarptautinės pasauliečių pranciškonų ordino tarybos (CIOFS) Prezidiumo narė Lucy Almiranez, OFS. Į kongresą taip pat atvyko Generalinis pasauliečių pranciškonų ir Jaupra dvasinis asistentas argentinietis kun. Martin Bitzer, OFM Conv.

Vakare Kretingos gatvėmis nusidriekė dviejų su puse šimto kongreso dalyvių eiseną į Šv. Klaros neturtėlių

seserų vienuolyną. Jame prie San Damiano kryžiaus vyko Pranciškonų šeimos malda. Kryžius buvo uždengtas dëlione, susidedančia iš skirtingų pranciškonų šeimos šakų – Pirmojo, Antrojo, Trečiojo ordinų ir kitų pranciškonų kongregacijų. Visų šių šakų atstovai atidengė po vieną detalę, kol atsivėrė visas San Damiano Kristaus vaizdas. Ši malda simbolizavo tai, jog autentiškai liudyti Kristų bei išpildyti pranciškonų charizmą įmanoma tik visiems kartu – pašvęstojo gyvenimo broliams ir seserims, pasauliečiams pranciškonams ir pranciškoniskajam jaunimui. Pranciškonas pašaukimas – tai pašaukimas gyventi brolijoje. Neįmanoma būti pranciškonu po vieną.

Po vakariinės Šv. Antano rūmuose vyko brolijos vakaras, kuriame dainavo ir skirtingais užkandžiais vaišino pasauliečiai pranciškonai (OFS) ir Jaupra iš Vilniaus, Kauno, Šiaulių, Panevėžio, Telsių ir Vilkaviškio regionų. Šiuo metu Lietuvoje veikia šešios vietinės Jaupra brolijos ir 34 vietinės OFS brolijos.

Pirmoji šeštadienio programos dalis buvo skirta ugdymui: dalyviai klausėsi svečių iš užsienio pranešimų ir diskutavo darbo grupėse. Popiet dalyviai iš skirtingų regionų susirungė Pranciškonų protmūšyje. Po vakaro šv. Mišių, prie šv. Pranciškaus Asyžiečio altoriaus vyko pasauliečių pranciškonų amžinųjų įžadų ir pranciškonų jaunimo Pažado atnaujinimo apeigos. Po vakariinės bažnyčios

šventoriuje visi klausėsi krikščioniškos muzikos koncerto.

Sekmadienį pirmasis istorinis pasauliečių pranciškonų ir pranciškonų jaunimo nacionalinis kongresas pasibaigė aptarimu ir iškilmingomis Sumos šv. Mišiomis, kurias aukojo Telsių vyskupas augziliaras Linas Vodopjanovas, OFM. Kongrese dalyvavę Pranciškonų šeimos nariai

sugrįžo į savo namus, atnaujinę pasiryžimą eiti iš Evangelijos ir gyvenimą ir iš gyvenimo į Evangeliją.

Lietuvos pasauliečių pranciškonų ordino ir Lietuvos Jaupra brolijos nacionalinės tarybos numato, kad tokie bendri kongresai nuo šiol vyks kas dvejus arba trejus metus.

Bernardinai.lt

JAV lietuvės Sizifo darbas – dvikalbio žodyno rašymas

DALIA CIDZIKAITĖ

Tiek senais, tiek šiais modernių technologijų laikais žodynų sudarinėjimas ir jų rašymas, mano galva, yra Sizifo darbas, kuriam ryžtasi tik itin daug kantrybės ir užsispyrimo turintys žmonės. Kad tai – ištvermę bei jėgas išbandantis darbas, sako ir JAV lietuvė, Bostono lituanistinės mokyklos direktorė Gailutė Urbonaitė-Narkevičienė, po septynerių metų baigusi rašyti dvikalbį anglų-lietuvių ir lietuvių-anglų žodyną („Lithuanian-English/English-Lithuanian Practical“), skirtą besimokantiems lietuvių kalbos tiek lituanistinėse mokyklose už Lietuvos ribų, tiek žmonėms, atvykusiems studijuoti į Lietuvą, bei tiems lietuviams, kurie pasiryžo išmokti anglų kalbą. Žodyną, kurio kiekvienoje dalyje – apie 18,000 įvadinių žodžių, praėjusių metų gale išleido JAV leidykla „Hippocrene Books, Inc.“

„Nuo pat pradžių numaniau, kad laukia nemenkas darbas, – sako žodyno autorė, – tačiau gražiai suformuluota leidyklos sutartis teikė vilčių, jog nebūsiu vienas lauke karys.“ Ir nors „Hippocrene Books, Inc.“ žadėjo lietuvei atsiųsti pamatinių duo-

Žodyno autorė – JAV lietuvė, Bostono lituanistinės mokyklos direktorė Gailutė Urbonaitė-Narkevičienė.

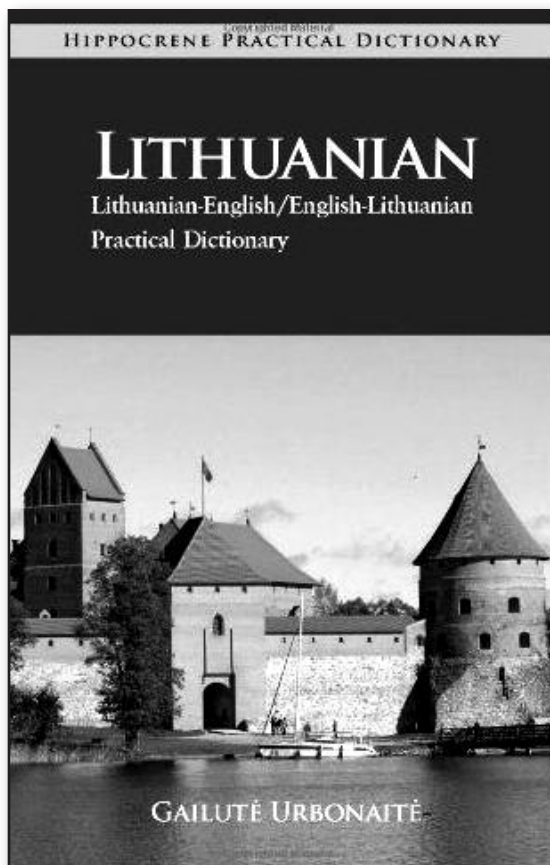
Iš G. Urbonaitės-Narkevičienės asmeninio archyvo

menų bazę, duomenų rinkimo programą, sakė suteiksianti metodologinės pagalbos, o taip pat redagavimo bei korektūrų skaitymo paslaugas, G. Urbonaitė-Narkevičienė, pamačiusi „žodžių bazę“ su vos 200 žodžių paprasčiausioje „Excel“ išklotinėje, neteko žado. Paskui apėmė panika. Bet trauktis jau nebuvo kur – rankos sukirstos, sutartis pasirašyta.

Beveik dvejus metus būsimo žodyno autorė praleido savo namų valgomajame, kuris, prisimena ji, „nejučia virto darbo, meditacijų kambariu, biblioteka ir kalbos šventove...“ Bet G. Urbonaitė-Narkevičienė nedirbo viena. Jai ypač daug talkino vyras Erikas, sukūręs žodynui reikalingą duomenų bazę, ir vaikai, kurių teiraudavosi, ar jiems yra aiškūs tas ar kitas posakis, sakiny, ar skamba natūraliai. „Žodynus dažniausia sudaro autorių kolektyvas, – pastebi JAV lietuvė, – o manąjį iš dalies sudarė mano šeima ir aplinka.“

Lituanistikos studijas Vilniaus universitete baigusi G. Urbonaitė-Narkevičienė supranta, jog kalba – gyvas, nuolat kintantis organizmas, būtent tokią kalbą ji ir pamėgino pateikti savo žodyne. Šiandien autorė turbūt su šypsena prisimena save, vaikščiojusią su užrašų knygele rankoje ir gaudžiausią gyvus pavyzdžius ar, kažką vidury nakties prisiminusią, šokusią iš lovos ir tuoj pat viską užrašydavusią.

Dirbant su žodynu, neaplenkė ir techninės problemos. Sudėliojus pirmąją įvadinių žodžių ir jų angliško atitikmenų grupę, reikėjo viską apversti aukštyn kojom, nes juk žodynas dvikalbis. Apvertimas sujaukė sinonimų eiles, ir žodyno autorė netruko pamatyti, jog tai, „kas tiko Jupiteriui, nebetiko jaučiui“... Šios problemos taisymas užtruko dar trejus neplanuotus metus. Vėliau laukė redagavimas, koregavimas, kuris irgi nevyko lyg sviestu pateptas. Pasak JAV lietuvės, daug pripainiojo lietuvių kalbos

Taip atrodo „Hippocrene Books, Inc.“ išleistas lietuvių sudarytas dvikalbis anglų-lietuvių ir lietuvių-anglų žodynas.

nemokantys leidyklos redaktoriai ir korektoriai.

Sudarydama žodyną, G. Urbonaitė-Narkevičienė naudojos įvairių sričių terminologijos žodynais, taip pat internetiniais anglų kalbos aiškinamaisiais žodynais. Ji neslepia, jog, atrinkdama, atsidodama žodžius žodynui, dažnai pasiklioė ir savo pačios kalbine intuicija, padėjo ir geras anglų kalbos mokėjimas bei gyvenimas anglakalbėje aplinkoje.

Paklausta, ar sudarant žodyną padėjo jos 22-ųjų metų patirtis Bostono lituanistinėje mokykloje, G. Urbonaitė-Narkevičienė atsakė, jog greičiau net trukdė, juk darbas mokykloje atima be galo daug laiko, dėmesio ir jėgų. Pasak jos, „nors esame šeštadieninė mokykla, direktoriui tenka dirbti visą savaitę, todėl mano

valgomasis yra ne tik mano žodyno kambarys, bet ir Bostono lituanistinės mokyklos raštinė.“ Vis dėlto žodyno autorei padėjo tai, kad, daugelį metų mokant lietuvių kalbos įvairiose aplinkose, pradedant Vilniaus universitetu, baigiant lituanistine šeštadienine mokykla bei vasaros stovykla „Neringa“, sužinota, su kokiais sunkumais susiduria besimokantieji.

Todėl naujame dvikalbiame žodyne lietuvių kalbos bepradantis mokytojas skaitytojas ras tokius svarbius dalykus kaip trys pagrindinės lietuviškų veiksmažodžių formos, asmenuotės, visas galimas gimininių formų galūnės, o pavyzdžiuose – pakitusių žodžių formų linksnius. G. Urbonaitė-Narkevičienė apgailestauja, jog, nors leidykla jai suteikė nemažai laisvės, ji patarė neperkrauti žodyno pavyzdžiais, nieko nekirčiuoti. Smarkiai buvo apkarpytas ir žodyno autorės parašytas įvadas. Nepaisant to, jame skaitytojas ras pagrindinius faktus apie Lietuvą, jos istoriją, kultūrą, geografiją, ekonomiką, valdymą, religiją ir, žinoma, lietuvių kalbą.

Tiek dvikalbis žodynas, tiek būsimas projektas, kurio G. Urbonaitė-Narkevičienė norėtų imtis ateityje – lietuvių kalbos vadovėlio užsieniečiams rašymo, rodo moters meilę tėvynei, jos gimtajai kalbai. „Amerikoje gyvenu jau bemaž 20 metų, neturiu Lietuvos pilietybės, – sako ji, – tačiau laikau save Lietuvos kultūros ambasadore.“ Žodyno autorė visą savo intelektualinę ir dvasinę energiją skiria lietuvių ir lietuvių kalbos puoselėjimui Amerikoje: dirbdama lituanistinėje mokykloje, JAV LB Švietimo tarnyboje, vertėjaudama teismuose ar ligoninėse, dalyvaudama įvairių JAV aukštųjų mokyklų lingvistikos projektuose.

G. Urbonaitė-Narkevičienė žodyną pradeda Vytauto Mačernio ketureiliu: „Maža tauta su dideliu žodynu./ Kaip tu į Nemuno pietinį krantą/ Su juo išplaukt galėsim jei kaimynai /Tavųjų žodžių turto nesupranta?“, kuris glaustu ir gražiu poetiniu žodžiu nusako autorės savijautą. Pasak JAV lietuvės, mums visiems reikia sunkiai ir nepaliaujamai dirbti, kad mus suprastų ir kad būtume suprasti. Naujas dvikalbis žodynas yra vienas iš tokių tarpusavio supratimą lengvinančių tiltų.

Žodyną galima įsigyti: <http://www.barnesandnoble.com/>, <http://www.amazon.com/> arba JAV „Barnes and Noble“ parduotuvėse.

Pusšimtis užsieniečių dienas leidžia mokymiesi lietuvių kalbos

Lietuvos edukologijos universitetas (LEU) ir vasarą pilnas studentų. Tai – užsieniečiai, atvykę mokytis lietuvių kalbos ir pažinti šalies kultūros. Į mėnesio trukmės kursus į LEU atvyko 55 studentai iš 18 pasaulio šalių.

„Kursai intensyvūs – iš ryto yra dvi kalbos paskaitos, o po pertraukos jie turi kokią nors kultūrinę renginį arba eina į muziejų, važiuoja į ekskursiją, klauso istorijos paskaitų“, – besimokančiųjų kasdienybę apibūdina kursų vadovė Vilma Vilkaitė-Leonavičienė.

Į kursų programą įtrauktos ne tik kalbos paskaitos, bet ir kelionės po Lietuvą. Kursų organizatoriai teigia, kad jų tikslas yra parodyti gražiausias ir lankomiausias šalies vietas.

Užsieniečiai tikisi, kad, pasibaigus kursams, jie galės lengviau bendrauti lietuvių kalba ir atrasti artimesnį ryšį su šalimi, jos kultūra.

Kursų dalyviai teigia, kad didžiausias iššūkis mokantis lietuvių kalbos – gramatika. Kinai bei ukrainiečiai taip pat išskiria ir lotynišką abėcėlę, kurios įprastai nenaudoja.

Lietuvių kalbos ir kultūros kursai vyks visą rugpjūtį. Jiems pasibaigus bus išduoti lietuvių kalbos kursų baigimo pažymėjimai.

LEU info ir nuotr.

Kasselio vaikų teatro „Pasaka“ dalyvių grupė

Balzeko lietuvių kultūros muziejus kartu su Vytauto Didžiojo universiteto Lietuvių išeivijos institutu, Latvių liaudies meno muziejumi bei Čikagos estų namais rengia parodą apie asmenis, Antrojo pasaulinio karo metais palikusius savo tėvynes ir pasitraukusius į Vakarų. Šiam dideliame projektui, kuris tęsis ir kvies į įvairius renginius ištęsus metus, renkami liudininkų pasakojimai, atsiminimai, nuotraukos, dokumentai.

Neseniai muziejui padovanoti itin vertingi Kasselio Ipolito Tvirbuto dramos studijos ir Kasselio vaikų teatro „Pasaka“ fotografijų rinkiniai.

Kasselyje (Vokietija) veikė 1946 m. Wiesbadene įkurta ir iš ten perkelta aktorius ir režisieriaus Ipolito Tvirbuto dramos studija ir vaikų teatras „Pasaka“ (įkurta taip pat Wiesbadene 1945 m.), kuriam vadovavo kūno kultūros instruktorė V. Saudargienė.

Kasselio I. Tvirbuto dramos studija pastatė ketvertą spektaklių: Petro Vaičiūno 4 veiksmų komediją „Tuščios pastangos“, Maurice Rostand 3 veiksmų pjesę su prologu: „Žmogus, kurį užmušiau“, linksmavakarį „Ašarų pakalnė“ ir William Somerset Maugham „Pažadėtąją žemę“. Pastarasis spektaklis buvo vaidinamas anglų zonoje bei Hanau stovykloje.

Vaikų teatro repertuarą sudarė pasakos: „Sniego karalaitė“, „Varlių karalius“, „Užgavėnės“, „Brolių beieškant“, „Mergaitė su degtukais“. Vaikų teatras taip pat turėjo šokėjų grupę, mažą orkestrą, tad ruošė ne tik spektaklius, bet ir rengė koncertus. Teatras buvo gana turtingas išraiškingais kostiumais ir dekoracijomis, tai puikiai atspindi gautos fotografijos. Vaikų teatras nemažai keliavo, su pasirodymais aplankė Frankfurt, Hanau, Arolsen, Mekshausen ir kt. (Vincas Bartusevičius, „Lietuviai DP stovyklose Vokietijoje 1945–1951“)

Už fotografijas Balzeco lietuvių kultūros muziejus dėkingas Reginai Labanauskas.

...

Akimirka iš spektaklio

Balzeco lietuvių kultūros muziejus, Vytauto Didžiojo universiteto Lietuvių išeivijos institutas, Latvių liaudies meno muziejus bei Čikagos estų namai kviečia į parodą:

„No Home to Go to the Story of Baltic Displaced Persons“, 1944–1952.

Parodos peržiūra vyks rugpjūčio 23 d. 3 val. p. p. Daley Plaza, Čikagoje. Čia bus eksponuojami parodos stendai. Paroda yra sudėtinė renginio „Embrace Freedom the Baltic Way“, kuriuo bus minimos Baltijos kelio 25-osios metinės, dalis.

Parodos atidarymo popietė ir vaisės vyks rugpjūčio

Kasselio I. Tvirbuto vaikų teatro „Pasaka“ aktoriai

Dramos studijos pasirodymas

24 d. 2 val. p. p. Balzeco lietuvių kultūros muziejuje, adresu: 6500 South Pulaski Rd, Chicago, IL 60629. Parodoje – autentiškos nuotraukos, dokumentai, daiktai. Maloniai kviečiame dalyvauti bei paremti parodos atidarymą!

Iš asmenų, pasitraukusių į Vakarų Antrojo pasaulinio karo metais, ar jų giminaičių labai laukiame nuotraukų ar atsivežtų daiktų, taip pat prašytume užpildyti anketą, kurią rasite: http://balzekasmuseum.org/Pages/displaced_persons.html#dpquest

Su mumis galite susisiekti telefonu: 773-582-6500

arba el. paštu: info@balzekasmuseum.org

Daugiau informacijos ieškokite:

www.balzekasmuseum.org

Užsieniečio patirtis: ar verta kurti verslą Lietuvoje?

VILIJA LUKŠAITĖ

Užsieniečių manymu, Vilnius – idealus miestas verslui, nes jame viskas vyksta greičiau...

Jeigu mokėsi visus mokesčius, bankrutuosi tą patį mėnesį”; „Lietuvoje nė nebandyk pradėti verslo be kyšių, nes tarnybos tiesiog ‘suvalgys’”; „Jeigu esi verslininkas, lietuviai automatiškai vertins tave kaip vagį”. Girdėta daugybę kartų? Dažnam lietuviui kelią į savarankišką verslą užkerta ne realios kliūtys, o baimę varantys įsigalėję stereotipai. O kaip į visa tai žiūri Lietuvoje verslą pradėję užsieniečiai? Gal sėkminga jų patirtis ir žvilgsnis iš šalies paskatins susimąstyti gyvenančius svetur?

Lietuvoje sunkoka dėl to, kad čia vis dar gajūs stereotipai apie pačius užsieniečius, lietuviai nėra linkę labai lengvai priimti atvykėlių, rodo etiopės Eskedar Tilahun patirtis. Jos kelias į savarankišką verslą nebuvo lengvas: atvykusi į Lietuvą moteris pirmiausiai įsidarbino „Mc'Donalds” greitojo maisto restorane kepėja, vėliau padavėja, dirbo prekybos centre drabužių parduotuvėje. Baigė finansų valdybos bakalauro studijas, tačiau nemokėdama gerai rašyti lietuviškai etiopė negalėjo rasti Lietuvoje darbo pagal savo specialybę. Galiausiai E. Tilahun sumanė atidaryti savo moteriškų drabužių parduotuvę, kurioje pardavinėjami itališki, afrikietiški drabužiai. Jai sekasi neblogai.

Britas Mark Splinter, Lietuvoje gyvenantis 10 metų ir turintis pramogų versle veikiančią įmonę „Mushroom agency”, Vilnių mano esant daug perspektyvesne vieta dirbti, palyginti su Londonu. Jo manymu, Lietuva turi daug galimybių. Vienintelis dalykas, dėl ko Lietuvai negailėdamas žeria kritikos britas, yra biurokratija. M. Splinter lietuviška biurokratija tiesiog siutina.

Stabili politinė padėtis

Lietuva – unikali šalis. Ji patraukli investuotojams, nes yra politiškai stabili, čia maža darbo jėgos kaina, puikus telefono ir interneto ryšys, išvystytas bankininkystės sektorius, o žmonės – darbštūs. Ir apskritai gera gyventi šalyje, kurioje žemas nusikaltamumo lygis, švarus oras ir aplinka, o susisiekimas paprastas. Ne taip, kaip, pavyzdžiui, šiukšliname Londone, kur esi priverstas vėluoti į kiekvieną susitikimą. Tokių pagyrų Lietuvai negaili 2011 metais turto valdymo įmonė „Dovre Forvaltning” Vilniuje įkūręs vienas geriausių Norvegijos investuotojų Stig Roar Myrseth. Jis mato optimistinę Lietuvos ekonomikos ateitį ir tikisi tęsti čia veiklą neskaičiuodamas metų. „Nenoriu grįžti į Norvegiją”, – prisi-pažįsta finansų žinovas.

Nors Lietuva susidūrė su ekonomine ir socialine krize, politinės krizės išvengė, pažymėjo S. R. Myrseth. „Manau, viena iš to priežasčių yra demografinė padėtis, būdinga ir kitoms Europos šalims. Europos valstybės, kuriose įvyksta didesni ar mažesni revoliuciniai judėjimai, turi daug jaunų žmonių nuo 18 iki 30 metų. Taigi Baltijos šalys ekonominės krizės akivaizdoje išvengė politinio nestabilumo, nes jų visuomenės daugiausiai yra vyresnio amžiaus. Pagyvenę žmonės mėgsta stabilumą, jie neina į gatves, nedegina automobilių, nemėto akmenų ir nesigrumia su policija”, – komentavo investuotojas.

S. R. Myrseth labai vertina ir lietuvių požiūrį į darbą. Pasak jo, norvegai su lietuviais negali net būti lyginami pagal darbštumą. Norvegijoje darbuotojams įprasta pradėjus darbo valandas pirmiausiai išgerti kavos, vėliau pasidaryti ilgą pertrauką, o tuomet anksčiau išeiti iš darbo dėl šeimos reikalų, nors ir taip darbo valandos tėra nuo 9 iki 16 valandos. Tuo tarpu lietuviai išgeria kavą dar iki darbo, o 9-ą valandą jau pradeda dirbti. Jie nori uždirbti daugiau, todėl nieiško kiekvienos progos simuliuoti, bet stengiasi, patirtimi dalijosi S. R. Myrseth.

Glostymo ir nereikia laukti

Vienas dažniausiai girdimų nusiskundimų apie sunkumus kuriant verslą Lietuvoje – valstybės tarnybų ir savivaldybių įstaigų noras tik bausti verslininkus, bet ne padėti jiems mokytis iš savo klaidų.

Vilnius – patrauklus investuotojams

Jono Kuprio nuotr.

S. R. Myrseth to nė nelinkęs vadinti problema. „Valdžios ir jos institucijų reikalas yra surinkti mokesčius ir nubauti žmones, kurie nesilaiko įstatymų. Apdovanoti ar dėkoti nėra valdžios reikalas. Verslininkas gauna savo apdovanojimą tapdamas turtingu, to tikrai užtenka”, – įsitikinęs investuotojas.

Jis pabrėžė, kad tam tikros įmonės būna itin svarbios visuomenei, sumoka daug mokesčių. Jeigu joms sekasi gerai, tuomet ir visuomenei sekasi gerai. Jeigu tokios įmonės bankrutuoja – smunka visos visuomenės būvis. „Svarbu suprasti, kad tie kapitalistai yra šalies pagrindas. Ne valdžia padaro visuomenę turtingą. Dėl to valdžia ir verslas turi veikti išvien arba bent jau nesudaryti vieni kitiems problemų. Tačiau vėlgi – kalbu ne apie išlygas ar apdovanojimą. Kapitalistai jį ir taip gauna”, – komentavo S. R. Myrseth.

Pašnekovas nesureikšmina ir visuomenėje dar gajaus stereotipo, kad, jeigu esi verslininkas ir turi pinigų, reiškia, esi vagis. Jo manymu, tai yra natūralu ir nėra būdinga tik Lietuvai, bet pastebima visame pasaulyje. „Niekur nėra mėgstami ar labai populiariūs turtingi žmonės. Pavyzdžiui, Norvegijos visuomenė yra labai skaidri. Jeigu tik yra pagrindo įtarti, kad žmogus gavo pinigų iš korupcijos – nei jis, nei jo šeima neturės ramybės. Jeigu gyveni Norvegijoje ir praturtėjai, turi kažką ir gražinti visuomenei. Negali važinėti sportiniais automobiliais, demonstruoti turtų, gyventi palaido gyvenimo, bet turi aukoti labdarai, ligoninėms, kitaip paremti visuomenę, ir kurios iš esmės ir gavai tuos pinigus”, – pasakojo S. R. Myrseth.

Iššūkis – biurokratija

Neretai Lietuvoje kalbama apie tai, kad šalyje yra prasta investicinė aplinka. Birželį „Investors’ Forum” paskelbė savo apžvalgą, kurioje teigia, jog Lietuvos investicinė ir mokesčių aplinka blogėja. Tačiau S. R. Myrseth, remdamasis savo kompanijos patirtimi, įsitikinęs, kad didelis Lietuvos pranašumas yra darbo jėgos kaštai: čia galima pasamdyti labai kvalifikuotus, patyrusius specialistus už žymiai mažesnę kainą nei, pavyzdžiui, Norvegijoje. „Šis pranašumas kompensuoja daugelį trūkumų”, – pabrėžė jis. Pašnekovas tik nusišypsoti gali dėl lietuvių verslininkų skundų apie neva didelius verslo mokamus mokesčius: Norvegijoje jie yra gerokai aukštesni: „Palyginus su Norvegija, Švedija, Danija, jūs mokate labai mažus mokesčius.”

S. R. Myrseth vienu didžiausių šalies sistemos trūkumų įvardijo biurokratizmą. Jo įmonė susidu-

ria su ypač daug biurokratinių procedūrų ir reikalavimų, nes veikia griežtai reguliuojamame sektoriuje. „Aukštesnieji šios sistemos vadovai yra pažangūs ir suprantantys. Tačiau verslininkai pirmiausiai susiduria su žemesniu biurokratinio aparato lygmeniu, ir jame laukia didžiausi iššūkiai. Padaryti taip, kad biurokratinė sistema veiktų efektyviai, yra sudėtingas kiekvienos šalies uždavinys. Biurokratija yra reikalinga: privalu reguliuoti verslą, užtikrinti, kad jis mokėtų mokesčius. Tačiau reikia ieškoti būdų, kad biurokratijoje būtų daugiau kompetencijos, supratimo apie tai, kaip veikia verslas. Praleidžiame per daug laiko beveikiams dalykams. Vis tik manau, kad ateityje Lietuvoje visa tai pagerės”, – sakė investuotojas.

Lietuvos biurokratinės sistemos neigiama savybė yra ta, kad joje labai koncentruojamasi į formalumus. Tuomet ir atsiranda proga ieškoti spragų, kaip nesumokėti mokesčių, teigė S. R. Myrseth. „Išaiškinus spragą, valdžia pakeičia įstatymą, kad ją panaikintų, bet tuomet randama nauja spraga, ir taip toliau. Norvegijoje buvo taip pat, kol dešimtajame dešimtmetyje valdžia nusprendė, jog taip toliau negalima, ir buvo nutarta: nesvarbu, ką sako įstatymas, bet, jeigu įmonės veiksmas organizuojami specialiai taip, kad būtų išvengta mokesčių mokėjimo, ji vis tiek privalo juos sumokėti. Anksčiau buvo net išsivystęs visas tinklas teisininkų, padedančių įmonėms išvengti mokesčių mokėjimo. Valdžiai priėmus minėtąjį sprendimą, ši paslaugų industrija tiesiog išnyko. Lietuva, manau, dar yra tame lygmenyje, kai įstatymas skaitomas pažodžiui”, – mano norvegas.

Kalbant apie korupciją, S. R. Myrseth pastebėjo, jog toje pačioje biurokratinėje sistemoje darbuotojai gauna mažus atlyginimus, ir tai sukelia savų pavojų. „Jie turi namus, šeimas, krūvą sąskaitų. Dirbdamas biurokratinėje sistemoje gali sukurti verslui problemą, o tuomet paprašyti jo sumokėti, kad ta problema būtų išspręsta. Žinoma, ne visi taip elgiasi, bet dalis – taip, ir tai yra pavojus, į kurį valdžia turėtų žiūrėti labai rimtai”, – perspėjo verslininkas. Jis pasigenda ir visuomenės nepakantumo korupcijai: daug žmonių nemano, kad korupcija daro žalą. Norvegas yra girdėjęs, jog tai lemia vis dar it šleifas besivelkanti sovietinė patirtis – žmonės nemėgsta priežiūros, nėra supratimo, kad korupcija gali padaryti labai didelės žalos visai visuomenei. „Tačiau kova su korupcija vyks visada ir visur – ne tik Lietuvoje”, – mano S. R. Myrseth.

Parengė Vitalius Zaikauskas

Lietuvos mėsa JAV – visai realu

Vilnius (ELTA) – Pastaruoju metu Lietuvos ir JAV santykiai aktyviai plėtojami. JAV ambasadorė Lietuvoje Deborah McCarthy susitikime su žemės ūkio ministre Virginija Baltraitiene patikino, jog lietuviški maisto produktai yra puikiai vertinami, todėl abi šalys yra suinteresuotos kartu dirbti, kad Lietuvai atsivertų JAV rinkos.

Ambasadorė patvirtino, jog Lietuvoje lankęsi inspektoriai iš JAV parengė oficialią ataskaitą apie Lietuvos įmonių atitikimą JAV reikalavimams.

Svarbiam NATO centrui vadovaus lietuvis

Vilnius (ELTA) – Rugpjūčio 19 d. NATO Energetinio saugumo kompetencijos centre Vilniuje oficialių iškilmių metu pulkininkas Gintaras Bagdonas bus paskirtas eiti šio centro direktoriaus pareigas.

G. Bagdonas direktoriaus pareigose keičia pulkininką Romualdą Petkevičių, kuris NATO Energetinio saugumo kompetencijos centrui vadovavo nuo pat jo įsteigimo 2012 m. liepos 20 d.

Pulkininkas G. Bagdonas iki šio paskyrimo yra ėjęs Lietuvos gynybos atašė Latvijoje ir Estijoje, Europos Sąjungos karinio štabo žvalgybos valdybos direktoriaus, Lietuvos karo aka-

Lietuvos įmonės buvo įvertintos palankiai, todėl dabar belieka sutvarkyti formalumus.

„Visiškai realu, kad nuo 2015 m. Lietuva galės importuoti į JAV mėsos produktus, dėsime visas pastangas, kad tai įvyktų”, – sakė D. McCarthy.

Susitarta, kad Lietuvos ministras pirmininkas Algirdas Butkevičius, kuris su oficialiu vizitu lankysis JAV rugsėjo mėnesį, tarp visų kitų toliau gvildens ir aktualius maisto produktų eksporto klausimus.

demijos viršininko ir kitas pareigas.

Pulkininkas R. Petkevičius paskirtas eiti Krašto apsaugos ministerijos Ginkluotės ir valdymo sistemų departamento direktoriaus pareigas.

Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos teritorijoje įsikūrusio NATO Energetinio saugumo kompetencijos centro misija – mažėjančių Aljanso narių gynybos biudžetų, nuolat brangstančių energijos išteklių bei naujai kylančių infrastruktūros saugumo grėsmių kontekste ekspertinėmis žiniomis prisidėti prie NATO pajėgų operacinio energetinio saugumo stiprinimo.

Siūloma oficialiai įtvirtinti Baltijos kelio vardą

Vilnius (BNS) – Premjeras Algirdas Butkevičius šią savaitę Rygoje Estijos ir Latvijos premjerams pristatys idėją Baltijos kelio vardą suteikti ruožui, kuriame prieš 25-erius metus vyko ši akcija už Lietuvos, Latvijos ir Estijos nepriklausomybę.

Kultūros paveldo departamentas (KPD) praėjusį mėnesį pranešė, kad į

Kultūros vertybių registrą įtraukta per 30 Baltijos kelią žyminčių ženklų vietų, joms suteiktas nacionalinio reikšmingumo lygmuo.

Baltijos kelias yra įrašytas į Gine-so rekordų knygą kaip ilgiausia žmonių grandinė. 2009 metais UNESCO įtraukė Baltijos kelią į „Pasaulio atminties“ sąrašą.

Bus steigiama genetinių draustinių medžiams saugoti

Vilnius (BNS) – Lietuvoje bus oficialiai įsteigti įvairių miško medžių genetiniai draustiniai – Vyriausybei teikiamas nutarimo projektas dėl daugiau kaip šimto draustinių įsteigimo ir jų ribų planų patvirtinimo.

Tokiuose draustiniuose saugomos tam tikrų rūšių miško medžių populiacijos, kurios per ilgus metus išsiskyrė savo geresniais genetiniais rodikliais: aukštesniais ir storesniais medžiais, atsparumu ligoms.

Taip saugomi beržų, ąžuolų, pušų, liepų, juodalksnių, drebulių, eglių, uosių medynai įvairiuose miškuose.

„Tai yra ne tik būdas išsaugoti tą medyną ateičiai: iš genetinių draustinių yra renkami nuo geriausių medžių ūgeliai, skiepijami ir kuriamos sėklinės miško medžių plantacijos. Ir iš jų po to renkamos sėklos, auginami medžiai kitiems medynams atkurti”, – apie kitą genetinių draustinių naudą pasakojo Z. Bitvinskaitė.

Bus restauruojamas Kauno arkikatedros altorius

Vilnius (BNS) – Dar šiemet turėtų būti sutvarkytas vienas vertingiausių Kauno arkikatedros bazilikos vidaus elementų – Sopolingosios Šv. Mergelės Marijos altorius, sako restauruotojai.

Centrinis altorius bei dešinysis altorius baigti restauruoti praėjusiais metais.

Lėšos restauravimui skirtos iš Lietuvos ir Šventojo sosto sutarties dėl bendradarbiavimo švietimo ir kultūros srityje įgyvendinimo programos.

Kauno Šv. apaštalų Petro ir Povilo arkikatedra bazilika minima dar XV amžiaus pradžioje. Gotikinė bažnyčia buvo ne kartą rekonstruojama, įgavo baroko, renesanso ir neogotikos elementų.

Restauruojamas XVII a. pabaigos medinis Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų altorius su paveikslais vertinamas kaip vienas svarbiausių šios bažnyčios elementų.

Ukrainos scenarijų rusai gali pakartoti kitur

Vilnius („Draugo” info) – NATO vadovybė perspėja, kad įmanoma, jog Rusija Ukrainos scenarijų gali mėginti pakartoti ir kitose Rytų Europos šalyse. Tai vokiečių leidiniui „Welt am Sonntag” sakė NATO sąjunginių pajėgų vadas Europoje generolas Philip Breedlove.

P. Breedlove teigė, kad Rusija rodo naujo tipo karą, o NATO šalys „turėtų būti pasiruošusios naujiems „žaliesiems žmogeliukams””.

„Ginkluoti kariai be atpažinimo ženklų kelia neramumus, užima administracinius pastatus, engia žmones,

ruošia separatistus, teikia karines konsultacijas ir tokiu būdu gali iš esmės destabilizuoti padėtį valstybėse”, – sakė generolas, pabrėžęs, kad tai kelia grėsmę NATO narėms Rytų Europoje. P. Breedlove sakė, kad dėl egzistuojančios grėsmės kariuomenė ir policija Rytų Europos šalyse turi būti pasirengusi galimiems išpuoliams.

Atsakydamas į klausimą, kokias pasekmes turėtų potencialus „žaliųjų žmogeliukų” pasirodymas Rytų Europoje, generolas priminė 5-ąją NATO sutarties punktą, numatantį kolektyvinę gynybą.

Japonija kovai su Ebolos virusu skirs 1,5 mln. dol.

Tokijas (ELTA) – Japonijos vyriausybė su Ebolos viruso epidemija kovojančioms Vakarų Afrikos šalims skirs 1,5 milijono JAV dolerių.

Japonijos ministrų kabineto vyriausiojo sekretoriaus Yoshihide Suga teigimu, aukojamos lėšos bus paskirstytos per Pasaulio sveikatos organizaciją (PSO), Jungtinių Tautų vaikų fondą (UNICEF) ir Tarptautinį Raudonojo Kryžiaus komitetą (TRKK).

Anksčiau Kinija epidemijos paveiktoms Afrikos šalims pasiuntė 4,9 mln. dolerių vertės medikamentų, apsauginių drabužių ir dezinfekcinių priemonių.

Remiantis naujausiais duomenimis, Ebolos viruso aukų skaičius Liberijoje, Siera Leonėje, Gvinėjoje ir Nigerijoje pareikalavo ne mažiau kaip 1 069 aukų, o ligos požymiai nustatyti dar 1 975 žmonėms.

Kijevas prašo ES ir NATO karinės paramos

Kijevas (ELTA) – Ukrainos vyriausybė kovoje su prorusiškais separatistais šalies Rytuose tikisi Vakarų pagalbos. Skubiai būtina ir karinė, ir politinė parama situacijai suvaldyti, pareiškė Ukrainos užsienio reikalų ministras Pavlas Klimkinas.

Ministro įsitikinimu, Rusijos įsiveržimas yra realus. Beveik kasdien Ukrainos daliniai apšaudomi iš Rusijos teritorijos. Be to, į šalį iš Rusijos gabenami samdiniai ir ginklai. Separa-

tistų kovotojai jau viešai kalba apie paramą iš Maskvos.

P. Klimkinas ragino NATO keisti savo strategiją Ukrainos atžvilgiu. Jo šaliai be pagalbos daliniams esą reikalinga ir didesnė politinė parama. Jis rugpjūčio 17 d. vakarą Berlyne susitiko su kolega iš Rusijos Sergejumi Lavrovu. Pokalbiuose dalyvavo ir Vokietijos bei Prancūzijos diplomatijos vadovai Frank-Walter Steinmeier ir Laurent Fabius.

Artėja referendumas dėl Škotijos nepriklausomybės

Getty Images nuotr.

Edinburgh, Didžioji Britanija (BNS) – Dvi apklausos rodo, kad Škotijos rinkėjai yra apylygiai pasidaliję į regiono nepriklausomybės nuo Didžiosios Britanijos šalininkus ir priešininkus.

Likus mėnesiui iki referendumo, kuriame bus sprendžiamas šis klausimas, paskelbti abiejų apklausų rezultatai rodo, kad dauguma apsisprendusių rinkėjų nori, jog Škotija liktų Jungtinės Karalystės dalimi kartu su Anglija, Wales ir Šiaurės Airija.

Tačiau paaiškėjo, kad nepriklausomybės šalininkų skaičius didėja prieš rugsėjo 15-ąją vyksiantį balsavimą ir kad viską nulems dar neapsi-

sprendę rinkėjai.

Surengta apklausa rodo, kad už narystę Jungtinėje Karalystėje pasisako 47 proc. apklaustųjų, kurių padaugėjo dviem procentiniais punktais, o nepriklausomybės šalininkų buvo 38 proc. – jų pagausėjo keturiais procentiniais punktais. Neapsisprendusių piliečių buvo 15 procentų.

Kita apklausa, organizuota nepriklausomybės šalininkų kampanijos, atskleidė, kad 46 proc. apklaustųjų norėtų, jog Škotija liktų Didžiosios Britanijos dalimi, o už nepriklausomybę pasisakė 42 proc. Dar 12 proc. apklausos dalyvių sakė nesantys apsisprendę.

ŠVENTADIENIS

Dievas gali užgydyti
visas žaizdas

EPA nuotr.

Baigėsi Šventojo Tėvo apaštališkasis vizitas Korėjoje. Rugpjūčio 18 d., pirmadienį, apie 1 val. po pietų vietos laiku popiežiaus lėktuvas iš Seulo išskrido atgal į Romą. Oro uoste Popiežių išlydėjo Korėjos valstybės ir Bažnyčios vadovai.

Paskutiniąją vizito Korėjoje dieną popiežius Pranciškus Seulo katedroje aukojo Mišias už taiką ir Korėjos vienybę. Prieš Mišias įvyko trumpas neformalus susitikimas su kitų krikščioniškų konfesijų ir kitų religijų atstovais. Popiežius pasisveikino su Seulo anglikonų vyskupu, liuteronų ir presbiterijonų bendruomenių vadovais, ortodoksų arkivyskupu, taip pat keliais budistų vadovais. Gyvenimas yra kelionė, – sakė jiems Pranciškus, – ilga kelionė, tačiau mes neturime eiti per gyvenimą vieni nuo kitų atsiriboję, bet turime keliauti Dievo akivaizdoje visi kartu, kaip broliai. Esme broliai, pripažinkime vieni kitus savo broliais ir keliaukime kartu.

Seulo katedroje, pastatytoje toje vietoje, kur XVIII amžiaus pabaigoje rinkdavosi maldai pirmieji Korėjos krikščionys, saugančioje šešiolikos nukankintų šventųjų relikvijas, popiežius Pranciškus kartu su Korėjos prezidentė Park Geun-Hye, su Bažnyčios vadovais ir visos tikinčiųjų bendruomenės atstovais meldėsi už taiką ir padalintos Korėjos vienybę.

Mano vizito viršūnė yra ši Mišių auka, kurioje meldžiame Dievą taikos ir susitaikinimo malonės, – sakė Pranciškus homilijoje. Šiandienės Mišios – tai visų pirma malda už korėjiečių tautos susitaikinimą. Evangelijoje Jėzus mums sako, kad malda viską gali, jei meldžiasi du ar trys žmonės, susirinkę jo vardu. O juk ji kyla į dangų iš visos tautos!

Mišių pirmajame skaitinyje iš Parkartoto įstatymo knygos buvo kalbama apie Dievo pažadą gražinti vienybę padalintai ir tremtyje išblaškytai išrinktajai tautai. Mums, – sakė Popiežius, – kaip ir Izraelio tautai, šis pažadas kupinas vilties. Dievas mums pažada laimingą ateitį, bet kartu jis reikalauja, kad ir mes pas jį sugrįžtume

ir iš visos širdies paklustume jo įstatymui. Dieviškoji susitaikinimo, vienybės ir taikos dovana neatskiriamai susijusi su atsivertimo malone. Širdies atsivertimas gali pakeisti žmonių ir tautų gyvenimo ir istorijos tėkmę.

Šiandien šį pažadą girdime korėjiečių tautos istorinės patirties, jau daugiau kaip šešis dešimtmečius truncančio pasidalinimo ir konflikto kontekste. Taip pat Kristaus sekėjus Korėjoje Dievas kviečia pamąstyti apie tai, koks yra jų indėlis į teisingesnės ir žmoniškesnės visuomenės kūrimo darbą.

Šiandien skaitytoje Evangelijoje Petras klausia Viešpatį: „Kiek kartų turiu atleisti savo broliui, kai jis man nusikalsta? Ar iki septynių kartų? Jėzus jam atsakė: Aš nesakau tau – iki septynių, bet iki septyniasdešimt septynių kartų” (Mt 18,21–22). Šitie Jėzaus žodžiai yra jo skelbtos susitaikinimo ir taikos žinios esmė. Jėzus prašo, kad mes tikėtume, jog atleidimas yra durys į susitaikymą. Jo išakymas visada atleisti broliams yra radikalus, bet Jėzus mus apdovanoja ir reikalingomis malonėmis. Tai, kas žmogaus akimis žiūrint, atrodo neįmanoma, nepatartina ir kartais net kelia pasišlykštėjimą, Jėzus, savo kryžiaus galia, padaro įmanoma ir vaisinga. Kristaus kryžiaus galia Dievas gali panaikinti kiekvieną susiskaldymą, užgydyti visas žaizdas, atkurti pirmąpradžius broliškos meilės ryšius. Tokią žinią palieku jums užbaigdamas savo vizitą Korėjoje. Pasi-tikėkite Kristaus kryžiaus galia!

Tad melskimės, – sakė Pranciškus, – kad atsirastų naujų progų megzti dialogą, susitikti, įveikti skirtumus, kad būtų dosniai teikiama humanitarinė pagalba tiems, kam šiandien jos būtinai reikia, kad būtų pripažįstama, jog visi korėjiečiai yra broliai ir seserys, vienos šeimos ir vienos tautos nariai.

Baigdamas homiliją, Popiežius kreipėsi į Mišiose dalyvavusią Korėjos prezidentę ir padėkojo už svetingą priėmimą. Popiežius dėkojo vyskupams, valstybinių įstaigų darbuotojams ir visiems, kurie prisidėjo prie jo kelionės rengimo.

Vatikano radijas

DATOS ir SUKAKTYS

Trečioji rugpjūčio savaitė

Rugpjūčio 18 d.

– 1227 m. mirė Čingischanas, garsiausias mongolų vadas, XII a. buvo sukūręs didžiąsą visoje žmonijos istorijoje imperiją – nuo Ramiojo vandenyno rytuose iki Elbės upės vakaruose. Jo ir jo armijos veiksmai buvo labai žiaurūs. Nuo gimimo buvo žinomas kaip Temudžinas, tačiau 1206 m. pavadintas Čingischanu (t. y. Didžiuoju chanu) (g. 1155 m.).

– 1503 m. mirė Aleksandras VI, 1492–1503 m. Katalikų Bažnyčios popiežius. Laikomas kontroversiškiausiu Renesanso epochos popiežiumi. Jo vardas tapo priežodžiu, nusakančiu smukusią to laikotarpio popiežių moralę. Turėjo daug nesantuokinių vaikų (g. 1431 m.).

– 1966 m. Kinijoje prasidėjo „kultūrinė revoliucija“.

– 1988 m. Lietuvos SSR AT įteisino lietuvių kalbą kaip valstybinę, legalizavo Vytį, Gedimino stulpus, Trispalvę ir Tautišką giesmę.

– 1991 m. Maskvoje bandyta įvykdyti perversmą (pučą).

Rugpjūčio 19 d.

– 1646 m. gimė John Flamsteed, pirmasis Anglijos karališkasis astronomas. Jam specialiai buvo pastatyta Grinvičo observatorija (m. 1719 m.).

– 1819 m. mirė James Watt, britų inžinierius, išradęs garo mašiną (gimė 1736 m.).

– 1883 m. gimė **Coco Chanel**, prancūzų mados kūrėja, išgarsėjusi trumpa čarlstono laikų suknele 1926 m. („maža juoda suknelė“) (mirė 1971 m.).

– 1960 m. Sovietų Sąjunga į kosmosą paleido raketą „Sputnik“ 5 su šunimis Belka ir Strelka, 40 pelių, 2 žiurkėm ir augalų pavyzdžiais. Kosminis laivas su sveikais gyvūnais nusileido kitą dieną.

Rugpjūčio 20 d.

Estija – Nepriklausomybės atkūrimo diena

– 1899 m. Palangoje suvaidintas pirmasis viešas lietuviškas spektaklis – Antano Vilkutaičio Keturakio „Amerika pirtyje“.

– 1920 m. Detroite pradėjo transliacijas pirmoji pasaulyje komercinė radijo stotis 8MK (WWJ). 1944 m. gimė Rajiv Gandhi, Indijos ministras pirmininkas (mirė 1991 m.)

– 1953 m. SSRS pranešė išbandžiusi vandenilinę bombą.

– 1968 m. Varšuvos sutarties organizacijos pajėgos su 200 000 karių ir 5 000 tankų įsiveržė į Čekoslovakiją ir užbaigė politinės liberalizacijos laikotarpį, vadintą „Prahos pavasariu“.

– 1991 m. Estija paskelbė nepriklausomybę nuo Sovietų Sąjungos.

Rugpjūčio 21 d.

Latvijos nepriklausomybės diena

– 1991 m. žuvo Artūras Sakalauskas, Lietuvos kariuomenės Alytaus rinktinės savanoris. Jis žuvo Lietuvos Respublikos Seimo rūmų priegose, stabdant Sovietų armijos išpuolį, baigiantis kariniam pučui Maskvoje (gimė 1963 m.).

– 1991 m. Latvija paskelbė nepriklausomybę nuo Sovietų Sąjungos.

Rugpjūčio 22 d.

– 1908 m. gimė Henri Cartier-Bresson, XX a. fotomenininkas, dar vadinamas fotožurnalistikos tėvu, „lemiamo momento“ fotografas (m. 2004 m.).

– 1920 m. gimė Ray Bradbury, amerikiečių rašytojas fantastas. Mirė 2013

Rugpjūčio 23 d.

Lietuva – Juodojo kaspino diena

Tarptautinė vergų kelio ir vergovės panaikinimo diena

– 1754 m. gimė Liudvikas XVI, Prancūzijos ir Navaros karalius, nacionalinio Konvento, nuteistas už Tėvynės išdavystę, giljotinuotas 1793 m. sausio 21 d. Jis buvo vienintelis Prancūzijos karalius per visą istoriją nuteistas mirti (m. 1793 m.).

– 1791 m. San Dominge ir Haityje įvyko vergų sukilimas. UNESCO šią dieną paskelbė Tarptautine vergovės panaikinimo diena.

– 1913 m. Kopenhagoje atidengta H. K. Anderseno undinė skulptūra.

– 1924 m. Kaune prasidėjo pirmoji Tautinė dainų šventė. Joje dalyvavo 3000 žmonių bendras jungtinis choras, kurį sudarė 86 chorai. Jie sudainavo 34 dainas.

– 1939 m. Maskvoje pasirašytas Ribbentropo-Molotovo paktas – nepuolimo sutartis bei slap-ti Rytų ir Vidurio Europos padalijimo protokolai.

– 1987 m. prie Adomo Mickevičiaus paminklo Vilniuje susirinko apie 3 000 žmonių, tyliai pasmerkti Ribbentropo-Molotovo pakto.

– 1988 m. Vingio parke Ribbentropo-Molotovo pakto metinių proga Sąjūdis suorganizavo mitingą, kuriame dalyvavo apie 100 tūkst. žmonių.

– 1989 m. Baltijos kelias: apie 2 mln. žmonių iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos išsirikiaavo Vilniaus-Talino kelyje (apie 600 km), susikibdami rankomis ir taip pažymėdami Ribbentropo-Molotovo pakto jubiliejų.

– 1991 m. Klaipėdoje ir Vilniuje demontuotas paminklas Leninui.

Rugpjūčio 24 d.

Ukraina – Nepriklausomybės diena

Lietuva – Šv. Baltramiejus, Gandrų išskridimo diena

– 79 m. Vezuvijaus ugnikalnio išsiveržimas. Vulkaniniuose pelenuose buvo palaidoti net keli miestai – Pompėja, Herkulaneumas, Stabija.

– 1572 m. Baltramiejaus naktis: Prancūzijos karaliaus Karolio IX įsakymu prasidėjo hugenotų (prancūzų protestantų) skerdynės.

– 1948 m. gimė Jean Michel Jarre, prancūzų elektroninės muzikos kompozitorius.

– 1912 m. Aliaska tapo JAV dalimi.

– 1991 m. Michailas Gorbačiovas atsistatydino iš SSKP vadovo posto.

6. Lietuvių pasaulio pakraščiai po II pasaulinio karo: Pietų Amerika

1944 m. spalio 25 d. Buenos Airės. Lietuvos pasiuntinys dr. Kazimieras Grauzinis rašo padėkos ir pasveikinimo laišką savo kolegai diplomatiniam korpuse, Lietuvos generaliniam konsulai Niujorke Jonui Budriui. Peržiūri tvarkingai, su įprastu kruopštumu, būdingu ano meto diplomatams su geru vakarietišku išsilavinimu ir ilgamete patirtimi, parašytą tekstą, ištraukia iš spausdinimo mašinėlės atspausdintus lapus, pasirašo pirmą kopiją ir užklijuoja vokan. Tada perlenkia trečią mašinraščio kopiją ir įdeda tarp pirmo ir antro viršelio ką tik perskaitytos knygelės *Vištų karalija*. Beveik septynias dešimtis metų ta privataus laiško kopija gulėjo Jono Klajūno spaudinyje, kol Vytauto Didžiojo universiteto Lietuvių išeivijos instituto darbuotoja Vida Drunga 2012 m. spalio mėnesį, tvarkydama senai gautą dr. K. Grauzinio biblioteką, jį atvertė. Laiškas trumpas, bet perskaitytas kaip tik tuo metu, kai ėmiausi neįmanomai trumpinamo knygos skyriaus apie Pietų Amerikos lietuvių iškart po II pasaulinio karo. Taip kartais nutinka, kad istorikas pasijaučia lyg radęs seną butelį su rašteliu jūros pakrantėje. Nieko itin mįslingo, nieko itin svarbaus. Tiesiog atsitiktinai atrasta šaltinių srauto paviršiuje. Keli sakiniai, atliepiantys vištų karalijoje atsidūrusio konsulo išpūdžius, įjautus literatūrinės fikcijos audinyje:

Didžiai Gerbiamas, Malonus Pone Generalini Konsule, Nuoširdžiai ačiū Tamstai už atsiųstą vertingą Tamstos apysaką „Vištų karalija“. Ją su įdomumu perskaičiau ir aš, ir mano bendradarbiai, nes ji puikiai vaizduoja įsikūrimo galimybes ir gyvenimo sąlygas Šiaurės Amerikoje. Iki mūsų Tėvynės situacija tokia baisi, iki padėtis mūsų krašte nepaaiškėjo ir nepagerėjo, tokie klausimai mums visiems yra aktualūs.

Čia įsikūrimo sąlygos mūsų tautiečiams yra žymiai sunkesnės ir problemiškesnės. Tokių „vištų karalių“ čia nesigirdi. Yra čia bulių ir avinų karalystės. Jų asmeniškai neturėjau progos pažinti, bet joms valdyti reikia didelių kapitalų, kurių mūsų tautiečiai neturi. Šiaip gi jau čia sunku įsikurti ir; išskiriant vieną kitą lietuvi, visi mūsiškiai dar labai menkai ekonomiškai verčiasi. Tik ateinančios kartos sugebės geriau prasigyventi. Dauguma susispietę didmiesčiuose ir dirba frigorifikuose, fabrikuose vos pragyvenimui užsi-dirba. Ūkiuose vos keletas lietuvių gyvena, nes ūkininkauti čia gali būti prasmė tik nuosavuose ūkiuose, kurie brangiai kainuoja, o šiaip jau ūkio darbininko padėtis yra beviltiškai menka, žymiai blogesnė nei buvo mūsų kraštuose. Miestuose gi gyventi mūsiškiams dažnai apsukrumo trūksta ir kalbos tik čiagimiai gerai pramoksta. Seniems gi vargas svetimame krašte.

*Šiaja proga viso geriausio Tamstai linkiu ir reiškiu draugiškos pagarbos...*⁴¹⁴

Pietų Amerika Kazimierui Grau-

KARKLO DIEGAS

lietuvių pasaulio istorija

EGIDIJUS ALEKSANDRAVIČIUS

141

Pietų Amerikjos lietuvių šokių kolektyvas „Rambynas“

žiniui jau buvo gerai pažintas kontinentas, o diplomato karjeros keliai jam buvo atvėrę daug tuometinio pasaulio užkaborių. Gimęs Marciniškiuose, prie Giedraičių, mokėsi Vilniuje ir Voronežo lietuvių karo pabėgėlių gimnazijoje, kurią baigė aukso medaliu. Lietuvos kariuomenės savanoris kūrėjas prieš tapdamas diplomatu dar sugebėjo baigti karo aviacijos mokyklą. Aukštąjį mokslą ir teisės doktoratą, skirtą opiausiai tuo metu Vilniaus krašto problemai, užbaigė Sorbonoje, šalia jos dar baigdamas garsiąją Paryžiaus Politinių mokslų mokyklos diplomatinės sekciją. Prieš užimdamas Lietuvos nepaprastojo pasiuntinio ir įgaliotojo ministro Pietų Amerikoje su rezidencija Buenos Aires vietą jis dirbo diplomatinį darbą Kopenhagoje, Berlyne, Paryžiuje, Rygoje, Romoje. Iki 1947 m. galėjo iš arti geriau stebėti Argentinos lietuvių gyvenimą, tačiau po to, kai ši šalis pasidavė sovietų spaudimui ir jos vyriausybė pripažino Lietuvą ir kitas Baltijos šalis Sovietų Sąjungai, atstovybei teko keltis į paskutinę Lietuvos diplomatų užuobėgą Pietų Amerikoje – Montevidėjų.

Net išsaugant diplomatinį statusą vis tiek tikrovė vertė pajusti ir egzilo būseną. Išeivių bendruomenėse itin aktyvi buvo ir ministro žmona Laimutė Šlapelytė Grauzinienė, taip pat teisininkė pagal išsilavinimą, įgytą Vilniaus universitete. Kazimierui Grauziniui rašant savo padėkos laišką Jonui Budriui, ji buvo Tarptautinės sąjungos vaikams globoti Lietuvių subkomiteto pirmininkė, labai aktyviai įsijungusi į paramos DP stovyklose atsidūrusių pabėgėlių vaikams organizavimą⁴¹⁵. Tai buvo bendraminčių šeima, gerai pažinusi Pietų Amerikos lietuvių likimus, supratusi Lietuvos ir jos pabėgėlių poreikius, gebėjusi ilgus dešimtmečius neuilsti, dirbant savo tėvynės laisvės ir diasporos ateities labui.

K. Grauzinis perskaitė Jono Klajūno *Vištų karaliją* kaip tiesioginę informaciją apie lietuvių padėtį, o jo laiškas labai taupiai papasakojo apie tai, kaip karo metai pakeitė – arba beveik nepakeitė – argentiniečių lietuvių kasdienybę. Viena aišku, kad ir tokiomis

beveik beviltiškomis sąlygomis į Pietų Ameriką būreliais plaukė naujieji DP išeiviai. Stovyklų gyvenimo baimės, netikrumo, beviltiškumo, netikėjimo sugrįžimo į Lietuvą galimybėmis buvo tiek daug, kad ne vienas rinkosi Pietų pusrutulį savo tolesnėms klajonėms ir įsikūrimo bandymams.

Lietuvos diplomato apibūdinta argentiniečių lietuvių padėtis buvo lyg koks vidurkis tarp Urugvajaus ir Brazilijos. Nuo prieškario laikų pastebėti skirtumai iš esmės nepakito per II pasaulinį karą. Talentingas žurnalistas ir Brazilijos komunistų veikėjas Linas Valbasys savo jau nesyk cituotuose prisiminimuose aprašė ekonominio ir visuomeninio gyvenimo skirtumus: Urugvajus yra demokratiškiausias Pietų Amerikos kraštas, čia ir komunistai veikia legaliai, ir tautinės imigrantų bendrijos nevaržomos, ir net sovietų ambasada veikė jau 6 deš. pradžioje. Po karo tik Meksika turėjo užmezgusi diplomatinius santykius su So-

vietų Sąjunga. Tik vėliau tą padarė Argentina ir Brazilija. Tačiau nepaisant diplomatinio santykių su sovietais, Urugvajus skirtingai nuo kitų dviejų šalių nepripažino Baltijos šalių prijungimo, nesustabdė Lietuvos egzilinės diplomatijos atstovavimo. Čia po 1954 m. turėjo suvažiuoti lietuvių diplomatai iš Argentinos, o po 1961 m. – ir iš Brazilijos.

Urugvajus atrodė gera iliustracija teoriniam teiginiui, kad socialinės ir moralinės permainos labai priklauso nuo ekonominės gerovės. L. Valbasio skalėje geresnis urugvajiečių lietuvių pragyvenimo lygis ryškėjo tokiaime palyginime:

*Jeigu Brazilijos darbininkas 1954 metais per valandą uždirbdavo tik vieną kilogramą duonos, tai urugvajietis – tris. Už mėsą brazilietis mokėjo tris kartus, už dešrą – penkis kartus brangiau. Tik degtinė Brazilijoje pigesnė. Urugvajietis už 750 gramų paprastos degtinės turėjo plušti beveik penkias valandas...*⁴¹⁶

Prisimenant girtuokliavimu garsėjusius juodadarbius lietuvių imigrantus tokia kasdienio gyvenimo aritmetika galėjo atrodyti šoki-ruojanti – penkiolika kilogramų duonos kainavo tiek, kiek butelis degtinės. Tada jau geriau Brazilijoje, iš kur svaigalų kontrabanda plaukė gana plačiu srautu.

414. K. Grauzinio laiškas J. Budriui, saugomas Vytauto Didžiojo universiteto Lietuvių išeivijos instituto archyve.

415. Grauzinienė-Šlapelytė, Laimutė Elena, *Lietuvių enciklopedija*, t. 7, Bostonas, 1956, p. 462.

416. Valbasys, Linas. *Penkiasdešimt metų tropikuose*, p. 203–204.

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Ste. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

AKIŲ LIGOS

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos susitarus
Tel. 312-337-1285

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS
DR. DAIVA BIDVA
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliskai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų skausmų gydymas

PRENUMERUOKIME IR SKAITYKIME
„DRAUGĄ“!
www.draugas.org

Vasaros šventi keliai

KUN. A. SAULAITIS, SJ

Artimiausias kaimynas – vos penki kilometrai miško takeliu nuo mūsų siekio. Iš popietės poilsio atsikėlęs naktimis dirbantis Jonas maloniai pasakoja apie savo sodybos aplinką. Meška jau nuėdė braškes, jos laukia nokstančios avietės. Pamačiusios šeimininką, dirbantį prie malkinės, starnos ateina pasižiūrėti, ką ir kaip jis dažo ir ar joms teks nugenėtų klevų skaniosios šakelės. Kai kurias stirneles net vardu vadina, joms negaila gėlynų ar krūmų. Labai sielvartavo, kai žiemą plento ruože žuvo aštuonios devynios stirnos. Dalimis atpasakojo patogiausią keliuką į visai neprižiūrimo paežerės miško dvidešimt trečią sklypą.

S vainis Algirdas Stankus-Saulaitis, gimęs Kanadoje, dirbdamas Vasario 16-osios gimnazijos berniukų bendrabučio vedėju Vokietijoje, nusipirko pustrėčio hektaro sklypelį Nova Scotia provincijos pietuose prieš beveik 40 metų. Kelis kartus pats vienas aplankė, kartą su seserimi Gina, kelis syk su Marija Stankus-Saulaite. Kaip buvo, taip ir liko visai laukinis miškas, perkirstas keliais pėsčiomis ar nedideliu visureigiu pasiekiamais takeliais. Neseniai lijo, atsargiai apeitinos kelios varlėtos balos slidžiomis samanomis ar kerpėmis apžėlusia uoliena ar tiltelio rąstais. Iš abiejų pusių – beržų alėja, toliau – pakelės drebulės, dažniausiai iš paparčių kilimo išaugusios nedidelės eglės ar koks lapuotis.

Namuose išgirdę apie meškas, žingsniuodami protarpiais sukame iš Lietuvos atsivežtą terškę, tikėdamiesi, kad lokiai nesupras lietuviškai, jeigu ir tektų susitikti. Pagaliau prieiname valtimis nuleisti vietą prie nematomais sklypais apvesto ežero. Taip norėtusi išgirsti Kanadoje mėgstamą narą, vaizduojamą vieno dolerio pinigėlyje. Linksmo paukščio klyksmas – ženklas, kad esi brangioje vietoje, namie. Tačiau vidudienis, ne ankstyvas rytas ar sutema. Vis vien vandens lėlijos, pakrantės šilko augalai, meldai atsispindi tarp žemyno ir salos. Kryžkelėje – pakrantės neilgas takelis, pasukame uolienomis aukštytyn, vildamiesi surasti nepažymėtą vietą, Algiui brangią žemę...

Laikydami kaimyno pasakojimo prieiname rąstų lieptą, neseniai kažkieno sudegintą ir vėl rūpestingai suręstą. Dauboje sraunaus upelio neperšoksi ir neperžengsi. Kadaise žemės išsigijusi vokiečių šeima įrengė trobelę, tačiau kažkas išilaužė, šeiminkai nebeatkeliavo, pastatėlis sunyko. Užtinkame Nr. 17 ženklą. Mūsų ieškomas sklypas būtų už tūkstantčio žingsnių, sakė mišką kaip delną pažįstantis kaimynas. Viskas atrodo vienodai – žemumose didžiuliai medžiai, prie takelio – maži mėlynių ar kiti krūmokšniai, uolos, ledynų sumestos akmenų krūnys. Guodėmės galėsią nors miškelyje, apylinkėje, pabūti, jei pačios brangios vietos nesurastume. Pražingsniuojame tūkstantį – ir prieš pusantrą sesuo atpažįsta kryžkelės uolą, ir prieš dešimtmetį jūdviejų prie takelio paguldintas sausas eglaites. Jau čia.

Algis staiga mirė prieš šešerius metus, kadaise svajojęs žaviame kanadiškame miškelyje, prie ežero, įrengti pastogę. Kiek kartų lankėsi, būtinai nuo slidžios, akmenuotos pakrantės ežere paplaukiojo – gimos šalies savo žemėje. Su Maryte praleisdavo visą dieną, labai atsargiai miško uolomis nusileisdami ar surasdami savaiminio gyvūnų takelio atkarpą. Dabar mudu nuo keliuko apžvelgiame sklypo vidurinę dalį, lietingą popietę nedrįsdami per akmenis, dideles samanas ir kelmus prie ežero artintis.

Susėdome ant didelių akmenų, po kuriais kažkoks gyvūnas įsikūręs. Mūsų malda ir mintis – padėkos ir atminimo, Marytės visų metų draugystės Vasario 16-osios gimnazijoje, dešimtmečių santuokos, sutartinio darbo universitete ir gimnazijoje, JAV. Pagal Kryžių kalno pavyzdį pakabiname Algio mėgstamą medalikėlį iš savanorystės Lurdo šventovėje, kai gimnazistai su mokytojais patarnauja ligojams – kilnus, nesaldus Jėzaus Kristaus veido atvaizdas. Atsigaiviname atsineštu vandeniu, pasikalbame, su savo mintimis patylime, vasariškam lietučiui užėjus peržegnojame Algiui bei mums šventą vietą ir traukiame tais pačiais takeliais pusantrą valandos iki plento.

Dabar galima atsidusti, bet neturėjome labai tikslų nuorodų, ties kokio plento kuria vieta eiti į

Lunenburg

mišką, kiek ir kur žingsniuoti. Pirma užėjome į apskrities įstaigą, kuriai kasmet siunčiamas žemės mokestis. Žinoma, įstaigą surasti padėjo maloni viešbučio tarnautoja. Raštinė paaiškino, kad reikėtų į kitą apskrities skyrių, tvarkantį pačius sklypus, žemės paskirtį. Artėja penktadienio vėlyva popietė prieš ilgą savaitgalį, kažin, ar rastume tebedirbančių. Maloniai priėmė, visuomenei skirtu kompiuteriu išspausdino vietovės žemėlapi, nurodyti upeliai ir takeliai. Nuo kur ir kaip ruošti kelionei kitą dieną? Miestelio aikštelėje sustoję pasižvalgyti klausiamie vietinio, kurgi būtų 325-tas plentas ir nurodyta gyvenvietė. Padrąsino važiuoti tiesiai. Nežinodami, kad nuo plento keliukas jau pavadintas, pravažiuojame pro miškelius, nerasdami kitos prieigos. Grįždami sustojame prie artimos sodybos, kaip tik minėto Jono, jau kito savininko negu anais laikais buvusios šeimos.

Taip su gerų žmonių ir angelų sargų pagalba pasiektą mūsų šventos kelionės viltis.

Kelionė iš viso buvo 1200 mylių (1 800 km) iš namų Connecticuto valstijoje iki Portlando, Maine. Čia per 10 val. 175 mylias didžiuliu keltu į Jarmouth, Nova Skotia. Abiejose pusėse – ilgiau kaip valandą laukimo aikštelėse ir per muitines. Jūra rami, beveik kaip stiklas ar stalas. Pro miestelius, uostelius ir miškus greitkelio bei plentu į Bridgewater, prie LaHave upės. Žinoma, valgome restoranėliuose jūros gėrybes. Atlikę pagrindinį uždavinį apžvelgiame dailųjį Lunenburgą, jūrų muziejų, dirbančius žvejus ir laivus. Kadangi keltas iš NS plaukia anksti rytą, nakvojame Jarmouth uoste. Apvaikščiojame pajūrio parkelį, paženklintą lentomis apie miesto praeitį, laivybą, žvejybą, pramonę, gyventojus, nelaimes, viltis. Trijuose miesteliuose ir čia apžiūrėjome paminklus jūroje žuvusiems. Surašyti vardai ir pavardės nuo XVIII amžiaus. Graudu matyti tame pačiame laive buvusiųjų tas pačias pavardes. Juodi užrašų akmenys sustatyti kompasu kryptimis. Trijuose miesteliuose gyventojų rankdarbių krautuvėlės, sumaniai panaudoti vietiniai akmenėliai, jūroje apdailinti stiklo gabalai, nuolaužos, kerpės, kriauklės... Sustojame ir ties Arka – neįgalių žmonių centru, gaminančiu baldus, žaislus, puošmenis, parūpi-

nančiu darbo jėgą parkeliams ar miestelio renginiams. Jarmouth viešbutėlis kaip gyvenamieji namai, išpuosti savininko, jo tėvų ir kitų žmonių rinktais įvairiausių kultūrų daikteliais, menu. Marytė greitai randa kalbą su šeimininku, abu savo vardus išrašo arabų raidynu.

Jei būtų buvę laiko, reikėtų labiau įsigilinti tiek į čiabuvių indėnų praeitį (esama priešistorinių petrogliū) ir arčiau mūsų laikų visą Akadijos atvejį, kaip prancūzai katalikai buvo anglų išvaryti iš namų į pietus, į Maine, dar net iki Louisianos – garsoji literatūrinės Evangelinos istorija.

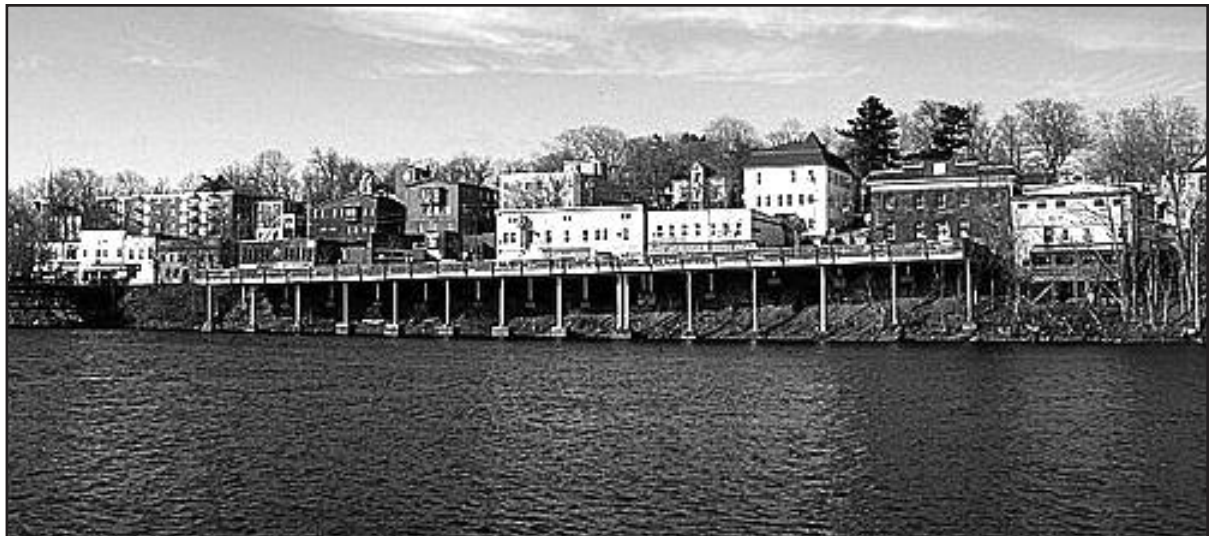
Portlandą pasiekėme vakarop. Vėl ilga eilė prie JAV kranto apsaugos, muitinės. Malonus tarnautojas patikrina, praleidžia ir linki: „Telaimina Jus Dievas.“ Tikriausiai buvęs jėzuitų Cheverus gimnazijos auklėtinis... Vėl tenka nakvoti, negi penkias valandas naktį trauksi namo.

Sutariame sustoti visai pakeliui – lietuvių pranciškonų sodyboje Kennebunkporte, bandyti susitikti su vysk. Pauliumi Baltakiu ir truputį pabūti. Mat labai gerai pažįstama vieta. Teko nuo 1953 m. berniukų stovykloje dalyvauti ir talkinti, susidraugauti su pranciškonais, pažinti upę, pajūrį, apylinkes, vėliau aplankyti skautus 14 m. gyvavusioje Šv. Antano gimnazijoje. Ir dabar čia vyksta ateitininkų sendraugijų stovykla, kultūriniai renginiai.

Kaip tik vysk. Baltakis maloniai nusileido į svečių kambarį. Netrukus lietuviai rinksis švęsti jo 90 m. gimtadienį ir 30 m. vyskupystės sukaktį. Vysk. Baltakis kurį laiką nelabai mato, nebegali skaityti, tačiau sukūrė sau dienotvarkę, papildančią vienuolišką liturginių valandų, Mišių, kaip ir valgių tarpsnius. Jam daugybė žmonių ir lietuvių bendruomenių pasaulyje dėkingi už rūpestingą tarnystę užsienio lietuvių vyskupu. Iš krautuvėlės tarnautojo malonu išgirsti, kaip apylinkės indėnai atvyko ieškoti ką tik šventąją paskelbtos Kateri Tekakwitha medalikėlių (jos statula dešimtmečius stovi įlankėlyje, prie upės).

Dievui, mus globojantiems artimiesiems ir geriems žmonėms dėkojame už brangią šventąją kelionę.

Bernardinai.lt

Bridgewater, Nova Scotia

Neturite daržo – tam yra turgus!

Vasarai persiritus į antrąją pusę, ūkininkų turgūs šurmuliuoja kaip niekada. Niekio nuostabaus – dabar pats vasarinio derliaus metas! Agurkai, pomidorai, morkos, šviežios bulvės, pirmieji obuoliai... Norite pajusti maisto gaminimo malonumą – nuvykite į turgų. Pastaraisiais metais jie taip išpopuliarėjo, kad rengiami beveik kiekviename miestelyje, o ir miesto centre jų netrūksta (žiūrėkite lentelę, kurią sudarėme jūsų patogumui, atsižvelgdami į tai, kuriose Čikagos apylinkėse gyvena daugiausiai lietuvių). Tad pintinę į rankas ir keliaukime apsipirkti į ūkininkų turgų – Farmers Market!

Brookfield
8820 Brookfield Ave.,
Brookfield, IL.
Šeštadieniais
8 val. r. – 1 val. p. p.

Chicago – Beverly
9500 S. Longwood Dr.
Chicago, IL.
Sekmadieniais
7 val. r. – 1 val. p. p.

Chicago – Bridgeport
35th & Wallace St.,
Chicago, IL.
Šeštadieniais
7 val. r. – 1 val. p. p.

Chicago – Daley Plaza
50 W. Washington (Washington & Dearborn),
Chicago, IL
Ketvirtadieniais
7 val. r. – 3 val. p. p.

Chicago – Federal Plaza
230 S. Dearborn
(Dearborn & Adams) Chicago, IL
Antradieniais
7 val. r. – 3 val. p. p.

Darien
7100 Clarendon Hills Road,
Darien, IL
Trečiadieniais
3 val. p. p. – 7 val. v.

Downers Grove
Main Street Train Station,
Downers Grove, IL.
Šeštadieniais
7 val. r. – 12:30 val. p. p.

Evergreen Park
8900 S. Kedzie,
Evergreen Park, IL.
Ketvirtadieniais
7 val. r. – 1 val. p. p.

Hinsdale
30 E. Chicago Ave.,
Hinsdale, IL.
Pirmadieniais
7 val. r. – 1 val. p. p.

Lemont
435 Talcott Ave.,
Lemont, IL.
Antradieniais
8 val. r. – 1 val. p. p.

Lisle
925 Burlington Ave.,
Lisle, IL.
Šeštadieniais
8 val. r. – 1 val. p. p.

Mundelein
300 Plaza Circle, Mundelein, IL.
Penktadieniais
3 val. p. p. – 7 val. v.

Naperville (at St. John’s)
750 Aurora Ave.,
Naperville, IL.
Trečiadieniais
3 val. p. p. – 7 val. v.

Naperville
200 E. 5th Ave.,
Naperville, IL.
Šeštadieniais
7 val. r. – 12 val. p. p.

Oak Lawn
52nd Ave. & Dumke Dr.,
Oak Lawn, IL
Trečiadieniais
7 val. r. – 1 val. p. p.

Oak Park
460 Lake St., Oak Park, IL
Šeštadieniais
7 val. r. – 1 val. p. p.

Orland Park
14750 S. Ravinia Ave.,
Orland Park, IL
Penktadieniais
7:30 val. r. – 1 val. p. p.

Palos Heights
12217 S. Harlem,
Palos Heights, IL.
Trečiadieniais
7 val. r. – 1 val. p. p.

Riverside
27 Riverside Road,
Riverside, IL.
Trečiadieniais
2:30 val. p. p. – 7 val. v.

Summit
570 S. Archer Road,
Summit, IL.
Trečiadieniais
2 val. p. p. – 7 val. v.

Čikagos širdyje – akcija Baltijos keliui atminti

Mieli lietuviai,
rugpjūčio 23 d., šeštadienį, 3 val. p. p. susirinkime Čikagos Daley Plaza aikštėje (50 W Washington St., Chicago, IL 60602) kartu su mūsų broliais latviais, estais, amerikiečiais, ukrainiečiais bei kitų demokratiją mylinčių tautų atstovais ir dalyvaukime akcijoje „Embrace Freedom the Baltic Way“. Koncertuos dainuojančios revoliucijos simbolis, grupės „Antis“ įkūrėjas Algirdas Kaušpėdas, latvių muzikantas ir dainininkas Armands Birkenis, estų dainininkė Kristi Roosmaa, o taip pat „Dainava“, „Suktinis“ ir kiti meniniai kolektyvai. Dalyvaukime gausiai – kaip prieš ketvirtį amžiaus, parodykime visiems, kad laisvės dvasia gyva.
Akciją rengia **LR generalinis konsulas Čikagoje, JAV LB, Latvijos ir Estijos garbės konsulai bei bendruomenės, Balzeko lietuvių kultūros muziejus.**

Naują knygą apie JAV lietuvius galite nusipirkti „Drauge“

Vilniaus tarptautinėje knygų mugėje pristatytą šiais metais leidyklos „Aukso žuvis“ išleistą knygą „Manėm, kad greit grįšim“ (sud. Dalia Cidzikaitė, Laima Petrauskaitė VanderStoep ir Dalia Stakytė Anyšienė) galite įsigyti „Draugo“ knygynėlyje. Kaina – 25 dol. (Illinois valstijos pridėtinės vertės mokestis – 9.25 proc., persiuntimas paštu – 5 dol.). Teiraukitės tel.: 773-585-9500.

Knygoje – aštuoniolika pokalbių su JAV lietuviais, kurie Antrojo pasaulinio karo metais nuo artėjančio sovietų fronto ir tremties grėsmės buvo priversti palikti Lietuvą ir trauktis į Vakarus. Knygos sudarytojų pašnekovai atvirai pasakoja apie bėgimo iš Lietuvos aplinkybes, gyvenimą DP stovyklose Vokietijoje, apsisprendimą emigruoti ir įsikūrimą Jungtinėse Amerikos Valstijose.

Knyga „Manėm, kad greit grįšim“ yra didesnio projekto – Sakytinės istorijos projektas – dalis, kurį 1995 m. sumanė JAV Lietuvių Bendruomenės Kultūros taryba. Projekto metu į magnetofono juostas įrašyti 65 pokalbiai. 30 pokalbių įrašyti Čikagos apylinkėse, 35 – kitur. Šiandien bent pusė kalbintų asmenų jau yra mirę.

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą **1-708-599-9680**

SIUNTINIAI
LIETUVA, LATVIJA, ESTIJA, LENKIJA

Asmeninių siuntų tel.: **708-907-3000**

Siuntinių paėmimas iš namų: **630-774-2136**

Centrinio ofiso adresas.: **8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455**

SIUNTINIŲ PRIĖMIMO VIETOS

SMILGA 2819 83rd St. Darien, IL 60561 Tel: 630-427-0929

EXCEL INSURANCE 5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641 Tel: 773-777-4700

ATLANTIC EXPRESS CHICAGO 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7919

LITHUANIA PLAZA 9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-599-9866

KUNIGAİKŠČIŲ UŽEIGA 6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501 Tel: 708-594-5622

RŪTA 6551 South Cass Ave., Westmont, IL 60559 Tel: 630-964-7882

ALWAYS WITH FLOWERS 1138 B S. State St., Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-0339

EURUS DELI 22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-469-4290

BALALAIKA MUNDELEIN 368 Townline Rd., Mundelein, IL 60060 Tel: 847-566-6660

WONDERS OF NATURE 714 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-229-9450

BOČIU MENĖ 14911 127th St., Lemont, IL 60439 (Dirba tik savaitgaliais)

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Brighton Parko Švč. Mergelės Marijos** Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje (2745 W. 44th St., Chicago, IL), šį penktadienį, rugpjūčio 24 d., 10 val. r. švėsime 21-ąjį metų sekmadienį. Šv. Mišias atnašaus kun. Gediminas Keršys. Kviečiame gausiai dalyvauti.

■ **Rugpjūčio 24 dieną, tuoj po šv. Mišių,** Lemonto Kryžių kalnelyje bus šventinamas Lietuvos Dukterų draugijos koplytstulpis „Į šviesią ateitį“, kurį padarė ir paaukojo dr. Romas Povilaitis. Visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti šventinimo apeigose. Po to galėsime pabendrauti PLC rengiamoje gegužinėje.

■ **Nuo rugpjūčio 24 iki rugsėjo 1 d. Neringos stovykloje** (147 Neringa Road, Brattleboro, VT) vyks tradicinės Meno8Dienos. Kviečiame visus kūrybinės dvasios žmones (nuo 21 metų iki pensijinio am-

žiaus) praleisti 8 dienas nuostabioje Neringos gamtoje. Žiniomis pasidalins ir praktinius užsiėmimus ves profesionalai lietuviai dailininkai ir rašytojai. Programa yra vedama lietuvių kalba. Daugiau informacijos suteiks Danguolė Kuolienė (danguole@kuolas.com, 781-383-6081).

■ **Rugsėjo 28 d. 12:30 val. p. p. Lemon-to** didžiojoje salėje Lietuvos Dukterų draugija rengia kasmetinius iškilmingus „Rudens pietus“, kurių metu bus pagerbtos dvi ilgametės ir visų pagarbos nusipelnusios buvusios Draugijos pirmininkės Emilija Kielienė ir Joana Krutulienė. Norintys dalyvauti prašomi iš anksto užsisakyti vietas pas Aldoną Rukuišienę tel. 708-499-4845 arba pas Gražiną Kazėnienę tel. 630-272-9131. Kviečiame visus gausiai dalyvauti, paremti ilgametę Draugijos veiklą. Jūsų laukia gardžios vaišės, nuotaikinga programėlė, loterija.

J. E. vysk. Paulius Baltakis, OFM, Šv. Sosto paskirtas išeivijos lietuvių katalikų vyskupu nuo 1984 m. iki 2003 m. šiais metais švenčia 30 metų vyskupystės bei savo garbingo 90 metų amžiaus jubiliejus.

Didžiausias vyskupo Baltakio ganytojiškasis darbas ir misija išeivijoje vyko tuo metu, kai Lietuva buvo prislėgta sovietinės okupacijos, kai Lietuvos katalikų Bažnyčia ir tikinčiųjų teisės buvo niekinamos. Per savo asmenybę ir autoritetą jis vienijo išeivijos lietuvių katalikus laisvajame pasaulyje ir tarp jų tapo Lietuvos katalikų Bažnyčios pagrindžio balsas.

Vysk. Baltakio pagerbimas organizuojamas 2014 m. rugpjūčio 30 d. su padėkos Mišiomis ir iškilmingais pietumis lietuvių pranciškonų vienuolyne Kennebunkporte, Maine, JAV.

JAV lietuviai kviečiami dalyvauti šv. Mišiose (12 val. p. p.) ir vaišėse (1 val. p. p.), kuriose pagerbsime mūsų T. Paulių. (The Franciscan Guest House of Kennebunk, PO Box 273, 26 Beach Ave, Kennebunk Beach, ME 04043). Pokylio pietų kaina 25 dol. asmeniui.

Pagarbiai Kristuje,
prel. Edmundas J. Putrimas

R. Meilutytei – jaunimo olimpių žaidynių auksas!

Lietuvė Rūta Meilutytė Nandzinge (Kinija) vykstančių antrųjų jaunimo (iki 18 metų) vasaros olimpių žaidynių merginų 50 m plaukimo krūtine varžybose iškovojo aukso medalį.

17-metė lietuvė, kuriai priklauso šios rungties pasaulio rekordas, finale rugpjūčio 18 d. atkarpą įveikė per 30,14 sek. ir antrąją vietą užėmusią vokiečių Julia Willers aplenkė 1,64 sek.

Bronzos medalį iškovojo vengrė Anna Sztankovics (31,84 sek.).

Kitas lietuvis – Povilas Strazdas tą pačią dieną tapo vaikinų 200 m kompleksinio plaukimo rungties vicečempionu. 18-metis finale atkarpą įveikė per 2 min. 2,32 sek. ir nusileido tik auksą iškovojušiam vengrui Benjamin Gratz (2 min. 1,08 sek.).

Bronzos medalis atiteko kitam Vengrijos plaukikui Norbert Szabo (2.02,47).

ELTA

Brighton Park

Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo

lietuvių parapijai

100 metų

Kviečiame visus lietuvius kartu
2014 m., rugsėjo 21 d. (sekmadienį)
2 val.p.p. švęsti iškilmingas
jubiliejinės

šv. Mišias, kurioms vadovaus
kardinolas Francis George, O.M.I.,
parapijai priklausančios ir
anksčiau dirbę kunigai lietuviai
bei svečiai.

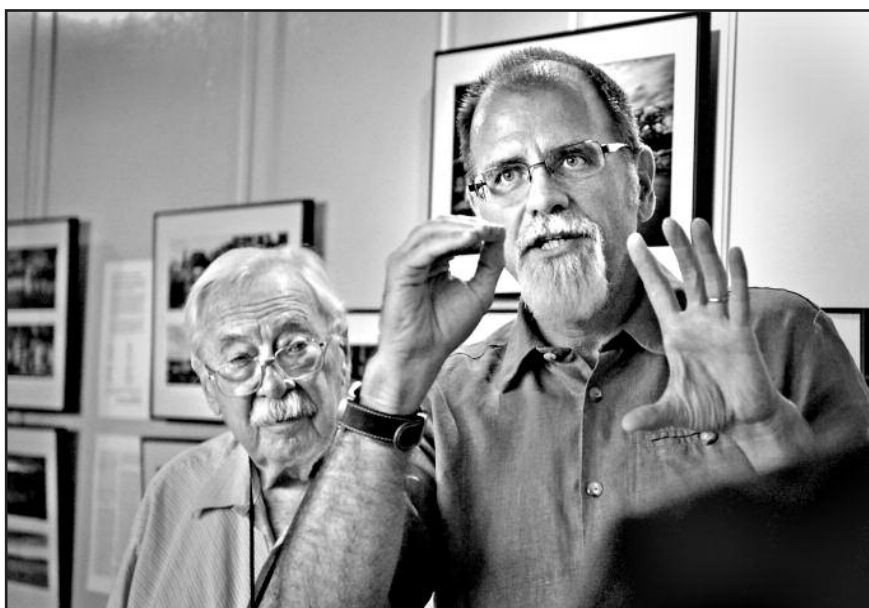
Susitiksime su bičiuliais, prisiminsime
šioje parapijoje priimtą Santuokos,
Krikšto ar Pirmosios Šv. Komunijos
sakramentus.

Adresas: 2745 West 44th st.

Chicago, IL 60632

Parapijos tel. numeris (773) 523 1402

Baltijos kelio 25-metį pasitinkant

Stanley Balzekas jr. ir fotografas Jerry Holsopple

Jono Kuprio nuotraukos

Filmo režisierė Giedrė Žickytė ir LR gen. konsulas Čikagoje Marijus Gudynas

Rugpjūčio 15 d., penktadienį, Balzeko lietuvių kultūros muziejuje buvo pristatyta Jerry Holsopple fotoparoda, skirta Baltijos kelio 25-mečiui „Traces of a Social Movement: The Baltic Way“. Vietas, susijusias su Baltijos keliu ir žmonių prisiminimus fotografas įamžino praėjusių metų vasarą. Parodos atidarymą lydėjo Giedrės Žickytės dokumentinio filmo „Kaip mes žaidėme revoliuciją“ peržiūra, kurioje dalyvavo ne tik lietuviai, bet ir gausus būrys amerikiečių. Po to vyko diskusijos.